

Lainsäädännössä käytetyt liikesalaisuuden käsitteet

Sisällys

Johdanto	5
A. Työoikeudelliset säännökset ja ne, joiden perusteluissa on viitattu sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annettuun lakiin	6
1. Laki työriitojen sovittelusta (420/1962)	6
2. Merityösopimuslaki (756/2011).....	6
3. Laki yksityisyyden suojasta työelämässä (759/2004)	8
4. Laki yhteistoiminnasta yrityksissä (334/2007)	12
5. Laki yhteistoiminnasta suomalaisissa ja yhteisönlaajuisissa yritysryhmissä (335/2007)	14
6. Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojelun yhteistoiminnasta (44/2006).....	15
7. Laki henkilöstön edustuksesta yritysten hallinnossa (725/1990).....	15
8. Laki henkilöstöedustuksesta eurooppayhtiössä (SE) ja eurooppaosuuskunnassa (SCE) (758/2004).....	16
9. Henkilöstörahasolaki (934/2010)	16
10. Siviilipalveluslaki (1446/2007)	17
11. Laki todistelun turvaamisesta teollis- ja tekijänoikeuksia koskevista riita-asioissa (344/2000).....	17
12. Laki oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa (100/2013)	19
B. Liikesalaisuuskäsitteen omaisesti käytetyt	19
1. Laki oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin (656/1967)	19
2. Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista (1085/2015)	20
3. Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta (699/2004).....	21
4. Sijoitusrahastolaki (48/1999).....	21
5. Turvallisuusselvityslaki (726/2014)	22
6. Laki alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista (7/2014)	22
7. Vakuutusyhtiölaki (521/2008)	23
8. Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä (748/2012).....	23
9. Arvopaperimarkkinalaki (746/2012)	23

10.	Konttilaki (762/1998)	24
11.	Vakuutuslaki (1164/1992)	24
12.	Laki luottolaitostoinnasta (610/2014)	24
13.	Laki vakuutusedustuksesta (570/2005)	25
14.	Maksulaitoslaki (297/2010)	25
15.	Tilastolaki (280/2004)	26
16.	Laki liikenteen palveluista (320/2017)	26
17.	Laki kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta (559/2012)	27
18.	Oikeudenkäymiskaari.....	27
19.	Laki luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista (715/2011)	28
20.	Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista (162/2014).....	29
21.	Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta (348/2017).....	29
22.	Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (398/1995).....	30
23.	Laki panttilainauslaitoksista (1353/1992).....	30
24.	Laki asianajajista (469/1958)	31
25.	Laki eläinjalostustoiminnasta (319/2014)	31
26.	Laki eläinten lääkitsemisestä (387/2014)	31
27.	Rautatielaki (304/2011), (Myös ryhmässä E)	31
28.	Laki valtion erityisrahoitusyhtiöstä (443/1998)	32
29.	Tartuntatautilaki (1227/2016)	33
30.	Eläkesäätiölaki (1774/1995)	33
31.	Sijoituspalvelulaki (747/2002)	34
32.	Laki kauppaedustajista ja myyntimiehistä (417/1992)	34
33.	Laki auktorisoiduista teollisoikeusasiamiehistä (22/2014)	35
34.	Joukkorahoituslaki (734/2016)	35
35.	Laki asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä (852/2016).....	35
36.	Laki eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä (853/2016)	36
C.	Julkisuuslaki, käsitteen käyttö julkisuuslain mukaisesti ja muut viranomaispiirteitä omaavat elimet	36
1.	Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)	36
2.	Laki oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa (381/2007)	39
3.	Laki rahanpesun selvittelykeskuksesta (445/2017).....	40
4.	Laki eläketurvakeskuksesta (397/2006)	40

5. Laki valtiontalouden tarkastusviraston oikeudesta tarkastaa eräitä Suomen ja Euroopan yhteisöjen välisiä varainsiirtoja (353/1995)	41
6. Laki liikennevahinkolautakunnasta (441/2002)	41
7. Kemikaalilaki (599/2013).....	42
8. Säteilylaki (592/1991)	42
9. Pelastuslaki (379/2011).....	43
10. Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005).....	44
11. Lääkelaki (395/1987).....	44
12. Tietoyhteiskuntakaari (917/2014) (146 §, 147 §, 150 §, 151 § ja 153 § ovat ryhmässä D) ...	45
13. Laki maatalouden rakennetuista (1476/2007).....	45
14. Laki maatalouden tukien toimeenpanosta (192/2013)	46
15. Hallintolainkäyttölaki (586/1996) (Myös ryhmässä D)	46
16. Kirjanpitolaki (1336/1997).....	47
17. Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta (719/1994)	47
18. Terveysturvallisuuslaki (763/1994)	48
19. Laki alusturvallisuuden valvonnasta (370/1995).....	48
20. Laki eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta (1992/1996)	49
21. Eläinsuojelulaki (247/1996)	49
22. Vesihuoltolaki (119/2001)	49
23. Laki yksityisestä terveydenhuollosta (152/1990).....	50
24. Laki lääketieteellisestä tutkimuksesta (488/1999).....	50
25. Laki lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksesta (593/2009).....	51
26. Alkoholilaki (1143/1994)	51
27. Laki metsänviljelyaineiston kaupasta (241/2002).....	52
28. Taimiaineistolaki (1205/1994)	52
29. Laki kasvinterveyden suojelemisesta (702/2003)	53
30. Painelaitelaki (1144/2016)	53
31. Sähköturvallisuuslaki (1135/2016).....	53
32. Laki hukkakauran torjunnasta (185/2002).....	54
33. Konkurssilaki (120/2004).....	54
34. Laki konkurssipesien hallinnon valvonnasta (109/1995)	55
35. Eläinlääkintähuoltolaki (765/2009).....	55
36. Laki kasvinsuojeluaineista (1563/2011)	56
37. Hevoskilpailulaki (796/1993)	56

38.	Laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi (9/2014)	56
39.	Jätelaki (646/2011)	57
40.	Ympäristönsuojelulaki (527/2014)	57
41.	Laki tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta (497/2013)/	58
42.	Laki eläinten kuljetuksesta (1429/2006).....	58
43.	Laki eläimistä saatavista sivutuotteista (517/2015)	58
44.	Laki terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista (629/2010)	59
45.	Lannoitevalmistelaki (539/2006)	59
46.	Elintarvikelaki (23/2006)	60
47.	Hissiturvallisuuslaki (1134/2016)	60
48.	Laki eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta (1137/2016)	61
49.	Laki jalometallituotteista (1029/2000).....	61
50.	Laki eräiden riskin aiheuttavien tuotteiden markkinavalvontaan liittyvien tietojen ilmoittamisesta Euroopan komissiolle (1197/2009)	62
51.	Siemenkauppalaki (728/2000)	62
52.	Laki erikoiskasvien markkinoimismaksuista (978/1991)	62
53.	Laki kosmeettisista valmisteista (492/2013).....	63
54.	Laki laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueille (1186/2009)	63
55.	Tupakkalaki (549/2016).....	63
56.	Vakuutusyhdistyslaki (1250/1987).....	64
57.	Laki julkisesti tuetuista vienti- ja alusluotoista sekä korontasauksesta (1543/2011)/	65
58.	Ajoneuvolaki (1090/2002)	65
59.	Laki valmismatkaliikkeistä (939/2008)	66
D.	Rikoslaki ja käsitteen käyttö rikoslain omaisesti	66
1.	Rikoslaki (39/1889)	66
2.	Rahankeräyslaki (255/2006)	69
3.	Tietoyhteiskuntakaari (917/2014) (myös ryhmässä C).....	70
4.	Laki yrityksen saneerauksesta (47/1993)	73
5.	Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista (1085/2015) (Myös ryhmässä B).....	73
6.	Hallintolainkäyttölaki (586/1996) (Myös ryhmässä C)	73
E.	Käsitettä liikesalaisuus jo käytetty	74
1.	Laki yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin (32/1991).....	74
2.	Laki Finanssivalvonnasta (878/2008)	74
3.	Laki rahoitusvakausviranomaisesta (1195/2014).....	75

4.	Rautatielaki (304/2011), (Myös ryhmässä B).....	75
5.	Laki julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista (1531/2011)	75
6.	Patenttilaki (550/1967)	75
7.	Laki Suomen Pankin virkamiehistä (1166/1998).....	76
8.	Laki lentoasemaverkosta ja -maksuista (210/2011).....	77
F.	Muut	77
1.	Laki verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä (276/2016)	77

Johdanto

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2016/943, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2016, julkistamattoman taitotiedon ja liiketoimintatiedon (liikesalaisuuksien) suojaamisesta laittomalta hankinnalta, käytöltä ja ilmaisemiselta (jäljempänä liikesalaisuusdirektiivi) käytetään käsitettä liikesalaisuus.

Suomessa eri laeissa käytetään liikesalaisuuden osalta eri käsitteitä: liikesalaisuus, liike- ja ammattisalaisuus, ammatti- ja liikesalaisuus, yrityssalaisuus sekä yritys- ja liikesalaisuus. Vaikka eri laeissa on käytetty eri käsitteitä, käytännössä käsitteiden on mielletty tarkoittavan samaa asiaa ja niitä on myös oikeuskäytännössä tulkittu pitkälti samalla tavalla.

Liikesalaisuusdirektiivin kansallista täytäntöönpanoa valmistellut työryhmä ehdottaa mietinnössään uuden liikesalaisuuslain säätämistä. Uuteen lakiin sisällytettäisiin liikesalaisuusdirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarpeellinen sääntely sekä siirrettäisiin liikesalaisuuksien suojaa koskeva sääntely nykyisestä sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetusta laista (1061/1978). Kuten nykyisessä sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetussa laissa, uudessa liikesalaisuuslaissa käytettäisiin käsitettä liikesalaisuus. Uuteen liikesalaisuuslakiin sisältyisi myös liikesalaisuuden määritelmä. Määritelmäpykälän perustelujen mukaan liikesalaisuuden määritelmä kattaisi myös ammattisalaisuuden. Työryhmän mietinnössä ehdotetaan, että myös työ sopimuslaissa (55/2001) käytettäisiin jatkossa yhdenmukaisesti uuden liikesalaisuuslain kanssa käsitettä liikesalaisuus aikaisemman liike- ja ammattisalaisuuksien sijaan. Muutoksen tarkoituksena olisi yhdenmukaistaa liikesalaisuuden käsite vastaamaan liikesalaisuusdirektiiviä ja ehdotetun liikesalaisuuslain kansallista liikesalaisuuden määritelmää. Työryhmän mietinnössä ei ole erikseen käsitelty liikesalaisuus käsitteen yhdenmukaistamiseen liittyvää kysymystä muiden lakien osalta. Työryhmän ehdotus on lähetetty lausunnoille 18.10.2017. Lausuntoaika päättyy 29.11.2017. Lausuntopyyntö ja työryhmän muistio löytyvät osoitteesta: <http://tem.fi/lausuntopyyntot>

Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan eri laeissa liikesalaisuuden osalta käytettävän käsitteen (*liikesalaisuus, liike- ja ammattisalaisuus, ammatti- ja liikesalaisuus, yrityssalaisuus, yritys- ja liikesalaisuus*) tulisi olla mahdollisimman yhdenmukainen. Uuden liikesalaisuuslain säätämisen yhteydessä on harkittava, voisiko muissa laeissa käytettävä käsite muuttaa yhdenmukaisesti ehdotettavan liikesalaisuuslain kanssa käsitteeksi liikesalaisuus. **Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää näkemyksiä siitä, olisi mahdollista yhdenmukaistaa eri laeissa liikesalaisuuden osalta käytettävä**

käsite (liike- ja ammattisalaisuus, ammatti- ja liikesalaisuus, yrityssalaisuus, yritys- ja liikesalaisuus) uudessa liikesalaisuuslaissa käytettävän käsitteen kanssa eli käsitteeksi liikesalaisuus. Näkemyksiä pyydetään myös siitä, onko mahdollista toteuttaa terminologian yhtenäistäminen uuden liikesalaisuuslain säätämisen yhteydessä.

Tähän muistioon on koottu liikesalaisuuden osalta lainsäädännössä käytetyt käsitteet sekä muodostettu niistä ryhmiä mahdollisen käsitteen yhdenmukaistamisen arvioimisen helpottamiseksi. Kunkin lain osalta on nykyisen säännöksen kohta, jossa liikesalaisuutta kuvaavaa käsitettä on käytetty sekä kyseessä olevaan lakiin liittyvän hallituksen esityksen käsitteekysymyksen kannalta keskeisiä kohtia. Luetteloon ei ole otettu mukaan sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annettua lakia eikä työsopimuslakia.

Ryhmässä A on työoikeudellisia säännöksiä sekä niitä säännöksiä, joiden perusteluissa on viitattu sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annettuun lakiin (1061/1978).

Ryhmässä B on lakeja, joissa käsitettä on käytetty pitkälti vastaavasti kuin ryhmässä A ja joiden perustelujen perusteella vaikuttaisi siltä, että käsite olisi mahdollista yhdenmukaistaa käsitteeksi liikesalaisuus.

Ryhmään C sisältyy laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) sekä lakeja, joissa on kyse viranomaisista tai viranomaispiirteitä omaavista tahoista.

Ryhmään D sisältyy rikoslaki ja lakeja, joiden säännöksissä tai perusteluissa on käytetty yrityssalaisuuden käsitettä.

Ryhmään E on koottu lakeja, joissa on jo käytetty käsitettä liikesalaisuus.

Ryhmään F sisältyy säädös, jotka ei kuulu edellä mainittuihin ryhmiin.

A. Työoikeudelliset säännökset ja ne, joiden perusteluissa on viitattu sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annettuun lakiin

1. Laki työriitojen sovittelusta (420/1962)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

18 §:n 1 momentti:

Sovittelija ei saa luvattomasti ilmaista **ammatti- tai liikesalaisuutta**, jonka hän on virassaan tai tehtävässään saanut tietää, eikä asiaa, joka hänelle on 10 §:n 2 momentissa mainitulla ehdolla annettu tiedoksi.

2. Merityösopimuslaki (756/2011)

4 luvun 4 §:n 1 momentti:

Työntekijä ei saa työsuhteen kestäessä käyttää hyödykseen tai ilmaista muille työnantajan **ammatti- ja liikesalaisuuksia**. Jos työntekijä on saanut tiedot oikeudettomasti, kielto jatkuu myös työsuhteen päättymisen jälkeen.

HE 174/2010 vp, s. 10:

Työntekijä ei saa merimieslain 12 §:n 1 momentin mukaan käyttää hyödykseen tai ilmaista muille hänelle uskottuja tai hänen muutoin tietoonsa saamia työnantajan liike- ja ammattisalaisuuksia. Laissa ei ole määritelty liike- ja ammattisalaisuuden sisältöä. Oikeuskirjallisuudessa on katsottu, että liike- ja ammattisalaisuudella tarkoitetaan sellaista asiaa, jonka työnantaja pitää salassa ja jonka ilmaiseminen olisi omiaan aiheuttamaan taloudellista vahinkoa joko työnantajalle tai toiselle elinkeinonharjoittajalle, joka on uskonut tiedon hänelle.

Merimieslain 12 §:n 1 momentin mukainen liike- ja ammattisalaisuuden ilmaisukielto rajoittuu vain työsuhteen kestoajaksi. Työnantaja ja työntekijä voivat kuitenkin sopia velvollisuuden ulottamisesta työsuhteen jälkeiseen aikaan.

Liike- ja ammattisalaisuuden oikeudeton hankkiminen tai käyttäminen on kielletty myös sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain (1061/1978) 4 §:ssä. Kyseinen säännös koskee myös työsuhteen jälkeistä aikaa.

Liike- ja ammattisalaisuuden paljastanut työntekijä on velvollinen korvaamaan työnantajalle aiheuttamansa vahingon. Työntekijän lisäksi korvauksesta on vastuussa se, jonka hyväksi liike- ja ammattisalaisuuden paljastaminen on tapahtunut. Edellytyksenä on, että tämä on joko tiennyt tai hänen olisi pitänyt tietää, että työntekijä on rikkonut merimieslain 12 §:n 1 momentin mukaista velvollisuuttaan.

HE 174/2010 vp, s. 64:

Pykälän 1 momentin mukaan työntekijä ei saisi työsuhteen kestäessä käyttää hyödykseen tai ilmaista muille työnantajan ammatti- ja liikesalaisuuksia. Jos työntekijä on saanut tiedot oikeudettomasti, kielto jatkuisi myös työsuhteen päättymisen jälkeen. Momentti vastaa työsopimuslain 3 luvun 4 §:n 1 momenttia.

Kuten työsopimuslaissa ehdotetun säännöksen 1 momentissa ei ole pyritty määrittelemään liike- ja ammattisalaisuuden sisältöä täsmällisesti. Liike- ja ammattisalaisuudet voivat olla muun muassa taloudellisia tai teknisiä tietoja tai tietoja työmenetelmistä, tietokoneohjelmista, kaavoista, asiakasrekistereistä ja työmenetelmistä. Liike- ja ammattisalaisuudella tulee olla objektiivisesti arvioiden merkitystä työnantajalle.

[..]

Rikoslain 30 luvun 5 §:ssä säädetään yrityssalaisuuden rikkomisesta.

Tämä säännös kattaa myös liike- ja ammattisalaisuuden luvattoman käytön tai oikeudettoman ilmaisemisen toiselle. Työntekijää voidaan rangaista, jos hän on rikkonut yrityssalaisuutta hankkiakseen itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä tai vahingoittaakseen toista. Rangaistavuus edellyttää tahallista tekoa, kun taas ehdotettu 4 §:n säännös kattaa myös liike- ja ammattisalaisuuden tuottamuksellisen ilmaisemisen.

4 luvun 5 §:n 2 momentti:

Kilpailukieltosopimuksen perusteen erityistä painavuutta arvioitaessa on otettava muun ohella huomioon työnantajan toiminnan laatu ja sellainen suojan tarve, joka johtuu **liike- tai ammattisalaisuuden** säilyttämisestä tai työnantajan työntekijälle järjestämästä erityiskoulutuksesta, samoin kuin työntekijän asema ja tehtävät.

HE 174/2010 vp, s. 65:

Liike- ja ammattisalaisuuden ylläpitäminen voisi olla peruste kilpailukieltosopimukselle. Toisaalta, jos työnantaja on saanut esimerkiksi patentilla suojan tekniselle ratkaisulle, ei työnantajalla olisi enää samaa tarvetta liike- ja ammattisalaisuuden säilyttämistä turvaavalle kilpailukieltosopimukselle.

[..]

Pykälän 2 momentin mukaan työntekijän asema ja tehtävät olisi otettava huomioon. Kilpailukieltosopimus voisi olla perusteltu, jos työntekijä on sellaisessa asemassa, että hän saa haltuunsa kilpailullisesti tärkeää tai suojattavaa tietoa, taikka hänelle karttuu vastaavanlaista tietotaitoa ja muuta osaamista. Tiedon ja taidon tulee olla laadultaan sellaista, että sen salassa pitäminen on elinkeino- ja kilpailulainsäädäntö huomioon ottaen hyväksyttävää.

3. Laki yksityisyyden suojasta työelämässä (759/2004)

2 §:n 3 momentti:

Työnantajan oikeudesta tilaajana saada maksuvelvollisuuden selvittämiseksi työntekijän käyttöön annettua liittymää koskevat tunnistamistiedot ja oikeudesta käsitellä työntekijän sähköisen viestinnän tunnistamistietoja viestintäverkon tai viestintäpalvelun luvattoman käytön tilanteissa ja **yrityssalaisuuksien** suojaamiseksi säädetään sähköisen viestinnän tietosuojalaissa (516/2004). Mitä mainitussa laissa säädetään

paikkatietopalvelun käyttäjästä, sovelletaan työntekijään, jonka käyttöön työnantaja antaa paikkatietopalvelun. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan henkilötietolakea (523/1999), jollei tässä laissa toisin säädetä.

(Tässä viitataan ilmeisesti nykyisen tietoyhteiskuntakaaren pykäliin 151 ja 153, joissa käytetään käsitettä yrityssalaisuus. HE ei sisällä perusteluja.)

5 a §:n 1 momentti:

Työnantajalla on oikeus saada ja käyttää tehtävään valittua työnhakijaa koskevia luottotietolain (527/2007) 4 luvussa tarkoitettuja henkilöluottotietoja työnhakijan luotettavuuden arvioimiseksi, kun työnhakijan on tarkoitus toimia työtehtävissä, jotka edellyttävät erityistä luotettavuutta ja:

- 1) joihin sisältyy päätäntävaltaa tehdä työnantajan puolesta merkittäviä taloudellisia sitoumuksia tai tosiasiallisesti itsenäistä harkintavaltaa tällaisten sitoumusten valmistelussa;
- 2) joissa työntekijän nimenomaisena tehtävänä on taloudellisesti merkittävien luottojen myöntäminen ja valvonta;
- 3) joiden hoitamiseksi annetaan pääsy sellaisiin työnantajan tai tämän asiakkaan kannalta keskeisiin **liike- ja ammattisalaisuuksiin**, joiden suojaamisesta on erityisesti huolehdittu;
- 4) joiden hoitaminen edellyttää sellaisia tietojärjestelmän käyttöoikeuksia, joiden avulla voidaan siirtää työnantajan tai tämän asiakkaan varoja tai muuttaa niihin liittyviä tietoja, tai joissa työntekijä käyttää tällaisen tietojärjestelmän pääkäyttäjän valtuuksia;
- 5) joiden olennaisena osana on käsitellä ilman välitöntä valvontaa arvoltaan merkittävää määrää rahaa, arvopapereita tai arvoesineitä;
- 6) jotka ovat työnantajan tai tämän asiakkaan omaisuuden vartiointitehtäviä;
- 7) joiden luonteeseen pääsääntöisesti kuuluu valvoton työskentely yksityiskodissa.

HE 19/2008 vp, s. 12:

Momentin 3 kohdan mukaan henkilöluottotietojen käsittelyoikeus koskisi työnhakijalle tarkoitettuja työtehtäviä, joiden hoitamiseksi työnantaja antaa pääsyn työnantajan tai tämän asiakkaan kannalta sellaisiin keskeisiin liike- ja ammattisalaisuuksiin, joiden suojaamisesta työnantaja on erityisesti huolehtinut.

Työsopimuslain (55/2001) 3 luvun 4 §:ssä on liike- ja ammattisalaisuuksien hyväksikäyttökielto ja salassapitoa koskeva säännös. Laissa ei ole määritelty liike- ja ammattisalaisuuksia, mutta oikeuskirjallisuudessa on katsottu, että niillä tarkoitetaan sellaista asiaa,

jonka työnantaja pitää salassa ja jonka ilmaiseminen olisi omiaan aiheuttamaan taloudellista vahinkoa joko työnantajalle tai toiselle elinkeinonharjoittajalle, joka on uskonut tiedon hänelle. Työsopimuslakikomitean mietinnössä (komiteamietintö 2000:1, työministeriö) on todettu, että liike- ja ammattisalaisuudet voivat olla muun muassa taloudellisia tai teknisiä tietoja tai tietoja työmenetelmistä, tietoliikenneohjelmista, tuotantomääristä, kaavoista, asiakirjarekistereistä ja että liike- ja ammattisalaisuudella tulee olla objektiivisesti arvioiden merkitystä työnantajalle.

Kohdassa tarkoitettujen henkilöluottotietojen käsittelyoikeus ei kuitenkaan kattaisi kaikkia edellä kuvattuja liike- ja ammattisalaisuuksia, vaan se rajoittuisi luottotietojen tarpeellisuusvaatimuksen mukaisesti vain niistä keskeisiin, joihin liittyy erityinen suojaamisen tarve. Tällaisina keskeisinä liike- ja ammattisalaisuuksina voidaan pitää esimerkiksi tietoja, jotka antavat yritykselle kilpailuedun ja joita ei ole selvitettävissä julkisista lähteistä ja jotka ovat merkittäviä elinkeinotoiminnan harjoittamisen kannalta. Sellaisia ovat myös ne tiedot, joiden käsittelystä ja suojaamisesta työnantaja on laatinut erityisohjeet tai käytännöt tai muutoin erikseen ilmoittanut ne salassa pidettäväksi, koska tietoihin liittyy merkittävä taloudellinen intressi. Siksi työnantaja rajoittaa tällaisia liike- ja ammattisalaisuuksia tietävien henkilöpiiriä ja yleensä huolehtii tietojen suojaamisesta erilaisin keinoin. Lainkohta tarkoittaisi sitä, että jollei huolehtimistoimenpiteitä olisi tehty edellä kuvatulla tai muulla työnantajan toteuttamalla tavalla, ei työnantajalla olisi luottotietojen käsittelyoikeutta.

Kohdassa tarkoitettuja liike- ja ammattisalaisuuksia eivät siten ole esimerkiksi kaupoissa yleisesti käytössä olevat alennusperusteet tai tavaroiden sisään ostoissa saatavat tavanomaiset hinnoitteluperusteet.

7 §:n 1 momentti:

Työnantaja saa ottaa vastaan tai muutoin käsitellä huumausainetestiä koskevaan todistukseen merkittäviä tietoja tehtävään valitun työnhakijan suostumuksella vain silloin, kun työnhakijan on tarkoitus toimia sellaisessa työssä, joka edellyttää tarkkuutta, luotettavuutta, itsenäistä harkintakykyä tai hyvää reagointikykyä, ja jossa työtehtävien suorittaminen huumeiden vaikutuksen alaisena tai huumeista riippuvaisena voi:

- 1) vaarantaa työntekijän itsensä tai toisen henkeä, terveyttä tai työturvallisuutta;
- 2) vaarantaa maanpuolustusta tai valtion turvallisuutta;
- 3) vaarantaa liikenneturvallisuutta;
- 4) lisätä merkittävien ympäristövahinkojen riskiä;

5) vaarantaa työtehtävissä saatujen tietojen suojaa, käytettävyyttä, eheyttä ja laatua ja siten aiheuttaa haittaa tai vahinkoa salassapitosäännösten suojaamille yleisille eduille tai vaarantaa rekisteröityjen yksityisyyden suojaa tai oikeuksia; tai

6) vaarantaa **liike- ja ammattisalaisuutta** tai aiheuttaa työnantajalle tai tämän asiakkaalle vähäistä suurempaa taloudellista vahinkoa, jos **liike- ja ammattisalaisuuden** vaarantamista tai taloudellisen riskin syntymistä ei voida muiden keinojen avulla estää.

HE 162/2003 vp, s. 42: Momentin 6 kohdassa suojeltavana etuutena olisivat työnantajan liike- ja ammattisalaisuudet sekä tietyin edellytyksin työnantajan taloudelliset intressit.

Ensiksikin työnantajalla olisi oikeus käsitellä huumausainetestiä koskevaan todistukseen merkittyjä tietoja, jos työnhakijan on tarkoitus työskennellä tehtävissä, joissa toimiminen huumausaineiden vaikutuksen alaisena tai huumeriippuvaisena voisi vaarantaa liike- ja ammattisalaisuutta. Työsopimuslain 3 luvun 4 §:ssä on liike- ja ammattisalaisuuksien hyväksikäyttökielto ja salassapitoa koskeva säännös. Laissa ei ole määritelty liike- ja ammattisalaisuuksia, mutta oikeuskirjallisuudessa on katsottu, että niillä tarkoitetaan sellaista asiaa, jonka työnantaja pitää salassa ja jonka ilmaiseminen olisi omiaan aiheuttamaan taloudellista vahinkoa joko työnantajalle tai toiselle elinkeinonharjoittajalle, joka on uskonut tiedon hänelle. Työsopimuslakikomitean mietinnössä (Komiteamietintö 2000:1, työministeriö) on todettu, että liike- ja ammattisalaisuudet voivat olla muun muassa taloudellisia tai teknisiä tietoja tai tietoja työmenetelmistä, tietoliikenneohjelmista, tuotantomääristä, kaavoista, asiakirjarekistereistä ja että liike- ja ammattisalaisuudelle tulee olla objektiivisesti arvioiden merkitystä työnantajalle. Työtehtävissä työntekijä voisi vaarantaa liike- ja ammattisalaisuutta huumeriippuvaisena hankkiessaan hänelle uskottujen tietojen avulla ja työnantajan vahingoksi itselleen esimerkiksi taloudellisia etuuksia. Liike- ja ammattisalaisuuden paljastanut työntekijä on velvollinen korvaamaan työnantajalle aiheuttamansa vahingon. Myös liike- ja ammattisalaisuuden osalta huumausainetestiä koskevaan todistukseen merkittyjen tietojen käsittelyoikeus rajoittuisi sellaisiin tehtäviin, joissa työnhakija tulisi käsittelemään nimenomaan työtehtäviä hoitaessaan mainittuja tietoja, koska arviointi on aina tehtävä työtehtävien perusteella.

8.1 §:

Työnantaja voi velvoittaa työntekijän esittämään työsuhteen aikana huumausainetestiä koskevan todistuksen, jos työnantajalla on perusteltua

aihetta epäillä, että työntekijä on huumausaineiden vaikutuksen alaisena työssä tai että työntekijällä on riippuvuus huumeista, ja jos testaaminen on välttämätöntä työntekijän työ- tai toimintakyvyn selvittämiseksi ja työntekijä toimii sellaisessa työssä, joka edellyttää erityistä tarkkuutta, luotettavuutta, itsenäistä harkintakykyä tai hyvää reagointikykyä ja jossa työtehtävien suorittaminen huumeiden vaikutuksen alaisena tai huumeista riippuvaisena:

- 1) vakavasti vaarantaa työntekijän itsensä tai toisen henkeä, terveyttä tai työturvallisuutta;
- 2) vakavasti vaarantaa maanpuolustusta tai valtion turvallisuutta;
- 3) vakavasti vaarantaa liikenneturvallisuutta;
- 4) voi lisätä huomattavasti merkittävien ympäristövahinkojen riskiä;
- 5) vakavasti vaarantaa työtehtävissä saatujen tietojen suojaamista, käytettävyyttä, eheyttä ja laatua ja voi siten aiheuttaa haittaa tai vahinkoa salassapitosäännösten suojaamille yleisille eduille tai vaarantaa rekisteröityjen yksityisyyden suojaamista tai oikeuksia;
- 6) vaarantaa taloudellisesti merkittävää **liike- ja ammattisalaisuutta** tai voi aiheuttaa työnantajalle tai tämän asiakkaalle merkittävää taloudellista vahinkoa, jos **liike- ja ammattisalaisuuden** vaarantamista tai taloudellisen riskin syntymistä ei voida muiden keinojen avulla estää; tai
- 7) voi merkittävästi lisätä työnantajan hallussa olevien huumausainelain 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen aineiden laittoman kaupan ja leviämisen riskiä.

HE 162/2003 vp, s. 46:

Momentin 6 kohdan suojeltavina intresseinä olisivat työnantajan liike- ja ammattisalaisuudet sekä omaisuus. Velvoite esittää huumausainetestiä koskeva todistus koskisi työtehtäviä, joissa työskentely huumeista riippuvaisena vaarantaisi taloudellisesti merkittävää liike- ja ammattisalaisuutta tai voisi aiheuttaa työnantajalle tai tämän asiakkaalle merkittävää taloudellista vahinkoa, jos liike- tai ammattisalaisuuden vaarantamista tai taloudellisen riskin syntymistä ei voida muiden keinojen avulla estää. Säännöksen tarkoittamia tehtäviä määriteltäessä tulisi kiinnittää erityistä huomiota siihen, että sekä liike- ja ammattisalaisuuksien vaarantamisen että taloudellisen riskin aiheuttamisen tulisi olla merkittävää objektiivisesti arvioiden mutta kunkin yksittäisen työnantajan olot huomioon ottaen. Ennen kuin työnantaja velvoittaa työntekijän esittämään huumausainetestiä koskevan todistuksen, riskien ennaltaehkäisemistä muiden työnantajan käytettävissä olevien keinojen avulla olisi ensisijaisesti selvitettävä ja näitä keinoja olisi myös käytettävä

4. Laki yhteistoiminnasta yrityksissä (334/2007)

57 §. Salassapitovelvollisuus

Työntekijän, henkilöstöryhmän edustajan ja 55 §:ssä tarkoitetun asiantuntijan sekä 2 momentissa tarkoitettujen työntekijöiden ja heidän edustajiensa on pidettävä salassa yhteistoimintamenettelyn yhteydessä saadut:

- 1) **liike- ja ammattisalaisuutta** koskevat tiedot;
- 2) työnantajan taloudellista asemaa koskevat tiedot, jotka eivät ole muun lainsäädännön mukaan julkisia ja joiden leviäminen olisi omiaan vahingoittamaan työnantajaa tai tämän liike- ja sopimuskumppania;
- 3) yritysturvallisuutta ja vastaavaa turvajärjestelyä koskevat tiedot, joiden leviäminen olisi omiaan vahingoittamaan työnantajaa tai tämän liike- ja sopimuskumppania; sekä
- 4) yksityisen henkilön terveydentilaa, taloudellista asemaa ja muutoin häntä henkilökohtaisesti koskevat tiedot, jollei henkilö, jonka suojaksi salassapitovelvollisuudesta on säädetty, ole antanut suostumustaan tietojen luovuttamiseen.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei estä työntekijää tai henkilöstöryhmän edustajaa ilmoitettuaan tietojen salassapitovelvollisuudesta ilmaisemasta momentin 1–3 kohdassa tarkoitettuja tietoja muille työntekijöille tai heidän edustajilleen siinä laajuudessa kuin se on tarpeellista näiden työntekijöiden aseman kannalta yhteistoiminnan tarkoituksen toteuttamiseksi.

Salassapitovelvollisuuden edellytyksenä on, että:

- 1) työnantaja on osoittanut työntekijälle ja henkilöstöryhmän edustajalle sekä 55 §:ssä tarkoitetulle asiantuntijalle, mitkä tiedot kuuluvat **liike- ja ammattisalaisuuden** piiriin;
- 2) työnantaja on ilmoittanut työntekijälle ja henkilöstöryhmän edustajalle sekä 55 §:ssä tarkoitetulle asiantuntijalle, että 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettut tiedot ovat salassa pidettäviä; ja
- 3) työntekijä ja henkilöstöryhmän edustaja on ilmoittanut salassapitovelvollisuudesta 2 momentissa tarkoitetuille työntekijöille tai heidän edustajilleen.

Salassapitovelvollisuus jatkuu 1 momentissa tarkoitettujen henkilöiden koko työsuhteen voimassaoloajan.

HE 254/2006 vp, s. 65:

57 §. Salassapitovelvollisuus. Yhteistoimintamenettelyssä voidaan käsitellä myös luottamuksellisia tietoja, minkä vuoksi salassapitovelvollisuutta koskeva säännös on tarpeen suojaamaan

työnantajaa asioissa, joissa tietojen salassapidolla on merkitystä yrityksen elinkeinotoiminnalle tai työntekijän yksityisyyden suojaan. Toisaalta vuorovaikutuksellisen yhteistoiminnan kannalta säännöksen tulee rajoittua suhteellisuus- ja kohtuullisuusnäkökohdat huomioon ottaen välttämättömään.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin sekä asiat, joita salassapitovelvollisuus koskee, että salassapitovelvollisuuden henkilöllinen ulottuvuus. Salassapitovelvollisuus koskisi ehdotetun pykälän 3 momentissa tarkoitetun rajoituksen puitteissa työntekijää ja henkilöstöryhmän edustajaa sekä 55 §:ssä tarkoitettua asiantuntijaa sekä pykälän 2 momentissa tarkoitettuja työntekijöitä ja heidän edustajiaan.

Yhteistoimintalain säännökset salassapitovelvollisuudesta olisivat erityissäännöksiä suhteessa työsopimuslakiin ja ne koskisivat vain yhteistoimintamenettelyyn yhteydessä saatuja salassa pidettäviksi ilmoitettuja tietoja. Silloin kun työntekijä tai henkilöstöryhmän edustaja saa muuten tietää esimerkiksi työnantajan liike- ja ammattisalaisuuksia, sovelletaan salassapitovelvollisuuteen työsopimuslain 3 luvun 4 §:ää.

Momentin 1 kohdan mukaan salassa olisi pidettävä liike ja ammattisalaisuutta koskevat tiedot. Liike- ja ammattisalaisuuksia ei ole yksityiskohtaisesti määritelty lainsäädännössä, mutta niillä tulee olla objektiivisesti arvioiden merkitystä työnantajalle. Ne voivat olla muun muassa taloudellisia ja teknisiä tietoja tai tietoja menetelmistä, tietokoneohjelmista, tuotantomääristä, kaavoista, asiakasrekistereistä ja työmenetelmistä. Liike- ja ammattisalaisuuksiin kuuluu myös taloudelliset salaisuudet, joita ovat esimerkiksi yrityksen sopimuksia, markkinointia tai hintapolitiikkaa koskevat tiedot, sekä tekniset salaisuudet, jotka voivat koskea esimerkiksi materiaaliyhdisteitä.

5. Laki yhteistoiminnasta suomalaisissa ja yhteisönlaajuisissa yritysryhmissä (335/2007)

43 §:n 1 ja 3 momentit:

43 §. Salassapitovelvollisuus.

Työntekijän, joka on 8 tai 20 §:ssä tarkoitetun työntekijöiden neuvotteluryhmän jäsen, ja yhteistoimintamenettelyyn osallistuvan työntekijöiden edustajan sekä työntekijöiden edustajia avustavan, tässä laissa tarkoitetun asiantuntijan on pidettävä salassa yhteistoimintamenettelyyn yhteydessä saadut:

- 1) yritysryhmän tai yrityksen **liike- ja ammattisalaisuutta** koskevat tiedot;
- 2) yritysryhmän tai yrityksen taloudellista tilaa koskevat tiedot, jotka eivät ole muun lainsäädännön mukaan julkisia ja joiden leviäminen olisi omiaan vahingoittamaan yritysryhmää tai yritystä taikka niiden liike- ja sopimuskumppania; sekä

3) yritysryhmän tai yrityksen yritysturvallisuutta ja vastaavaa turvajärjestelyä koskevat tiedot, joiden leviäminen olisi omiaan vahingoittamaan yritysryhmää tai yritystä taikka niiden liike- ja sopimuskumppania.

Salassapitovelvollisuuden edellytyksenä on, että:

1) yritysryhmän tai yrityksen johto on osoittanut 1 momentissa tarkoitetuille salassapitovelvollisille, mitkä tiedot kuuluvat **liike- ja ammattisalaisuuden** piiriin;

2) yritysryhmän tai yrityksen johto on ilmoittanut 1 momentissa tarkoitetuille salassapitovelvollisille, että 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettut tiedot ovat salassa pidettäviä; ja

3) 1 momentissa tarkoitettu salassapitovelvollinen on ilmoittanut salassapitovelvollisuudesta 2 momentissa tarkoitetuille työntekijöille tai työntekijöiden edustajille taikka heitä avustaville asiantuntijoille.

HE 254/2006 vp, ei käsitteen määrittelyä, alla oleva viittaus sivulla 87.

43 §. *Salassapitovelvollisuus*. Salassapitovelvollisuutta koskeva säännös olisi pitkälti saman sisältöinen kuin yhteistoimintalain 57 §:ssä ja sen yksityiskohtaisissa perusteluissa ehdotetaan.” [..]

6. Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojelun yhteistoiminnasta (44/2006)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

43 §. Salassapitovelvollisuus. Tässä luvussa tarkoitettun tai 23 §:n mukaisesti sovittun yhteistoimintatehtäviä hoitavan henkilön on pidettävä salassa tehtävää hoitaessaan saamansa työnantajan taloudellista asemaa, **liike- ja ammattisalaisuutta** sekä yritysturvallisuutta ja vastaavaa turvajärjestelyä koskevat tiedot, joiden leviäminen olisi omiaan vahingoittamaan työnantajaa tai sen liike- tai sopimuskumppania, sekä yksityisen henkilön taloudellista asemaa ja muutoin häntä henkilökohtaisesti koskevat tiedot, jollei se, jonka suojaksi salassapitovelvollisuus on voimassa, ole antanut suostumustaan tietojen luovuttamiseen. Salassapitovelvollisuus jatkuu senkin jälkeen, kun henkilö on lakannut hoitamasta mainittua tehtävää.

7. Laki henkilöstön edustuksesta yritysten hallinnossa (725/1990)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

12 §:n 1 momentti:

12 §. Salassapitovelvollisuus.

Jollei asianomaisen toimielimen jäsenten tai varajäsenten salassapitovelvollisuudesta ole erikseen toisin säädetty, saadaan yrityksen **liike- tai ammattisalaisuudeksi** ilmoittamia tietoja, joiden leviäminen olisi omiaan vahingoittamaan yritystä tai sen sopimuskumppania, käsitellä vain niiden työntekijöiden, toimihenkilöiden ja henkilöstön edustajien kesken, joita asia koskee. Tietoja ei tällöinkään saa ilmaista muille.

8. Laki henkilöstöedustuksesta eurooppayhtiössä (SE) ja eurooppaosuuskunnassa (SCE) (758/2004)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

31 §. Salassapitovelvollisuus

Erityisen neuvotteluryhmän tai edustavan elimen jäsenet sekä heitä avustavat asiantuntijat eivät saa ilmaista heille luottamuksellisina annettuja **liike- tai ammattisalaisuuksia** koskevia tietoja, joiden leviäminen olisi omiaan vahingoittamaan yhtiötä tai muuta oikeushenkilöä taikka sen liike- tai sopimuskumppania, muille kuin niille työntekijöille tai henkilöstön edustajille, joita asia koskee. Sama koskee henkilöstön edustajia ja asiantuntijoita tiedottamis- ja kuulemismenettelyn yhteydessä. Salassapitovelvollisuus on voimassa myös toimikauden jälkeen.

9. Henkilöstörahasolaki (934/2010)

61 §. Salassapitovelvollisuus

Henkilöstörahasolain toimielimen jäsenen, varajäsenen ja toimihenkilön on pidettävä salassa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan saadut:

- 1) työnantajayrityksen **liike- tai ammattisalaisuutta** koskevat tiedot;
- 2) työnantajayrityksen taloudellista asemaa koskevat tiedot, jotka eivät ole muun lainsäädännön mukaan julkisia ja joiden levittäminen olisi omiaan vahingoittamaan yritystä tai tämän liike- ja sopimuskumppania;
- 3) yksityisen henkilön taloudellista asemaa ja muutoin häntä henkilökohtaisesti koskevat tiedot, jollei henkilö, jonka suojaksi salassapitovelvollisuus on säädetty, ole antanut suostumusta tietojen luovuttamiseen.

HE 44/2010 vp. s. 51: [...] Työntekijän liike- ja ammattisalaisuuksien ilmaisukiellosta säädetään

työsopimuslain 3 luvun 4 §:ssä ja sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain (1061/1978) 4 §:ssä. Virkamiesten ja viranhaltijoiden osalta asiasta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan salassa olisi pidettävä työnantajayrityksen liike- tai ammattisalaisuutta koskevat tiedot. Liike- ja ammattisalaisuuksia ei ole yksityiskohtaisesti määritelty lainsäädännössä, mutta niillä tulee olla objektiivisesti arvioiden merkitystä työnantajalle. Ne voivat olla muun muassa taloudellisia ja teknisiä tietoja tai tietoja tuotantomääristä. Liike- ja ammattisalaisuuksiin kuuluvat myös yrityksen sopimuksia, markkinointia tai hintapolitiikkaa koskevat tiedot.

10. Siviilipalveluslaki (1446/2007)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön kannalta

25 §:n 2 momentin 6 kohta:

25 §. Huumausaineen käyttöä selvittävä tutkimus

Siviilipalveluskeskus tai siviilipalveluspaikka voi velvoittaa siviilipalvelusvelvollisen palveluksensa aikana esittämään yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain ([759/2004](#)) 6 §:ssä tarkoitetun huumausainetestin koskevan todistuksen, jos on perusteltua aiheuttaa epäillä, että siviilipalvelusvelvollinen on huumausaineiden vaikutuksen alaisena palveluksessa tai että hänellä on riippuvuus huumausaineista. Edellytyksenä on lisäksi, että testaaminen on välttämätöntä siviilipalvelusvelvollisen palveluskelpoisuuden selvittämiseksi ja hän toimii sellaisissa tehtävissä, jotka edellyttävät erityistä tarkkuutta, luotettavuutta, itsenäistä harkintakykyä tai hyvää reagointikykyä ja jossa tehtävien suorittaminen huumausaineen vaikutuksen alaisena tai huumausaineista riippuvaisena voi:

6) vaarantaa **liike- tai ammattisalaisuutta** taikka aiheuttaa työnantajalle tai tämän asiakkaalle vähäistä suurempaa taloudellista vahinkoa, **jos liike- tai ammattisalaisuuden** vaarantamista taikka taloudellisen riskin syntymistä ei voida muiden keinojen avulla estää.

11. Laki todistelun turvaamisesta teollis- ja tekijänoikeuksia koskevissa riita-asioissa (344/2000)

1 §:n 2 momentin 2 kohta:

1 §. Soveltamisala.

Tätä lakia sovelletaan myös todistelun turvaamiseen riita-asiassa, joka koskee
--

2) sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain (1061/1978) 4 §:ssä tarkoitetun **liikesalaisuuden**, teknisen esikuvan tai teknisen ohjeen oikeudettomaan käyttöön tai ilmaisemiseen perustuvan vahingon korvaamista tai lain 6 §:ssä tarkoitetun kiellon määräämistä mainitulla perusteella.

HE 119/1999 vp, s. 6: Momentin 2 kohdan mukaan todistelun turvaaminen ehdotetulla tavalla olisi lisäksi mahdollista riita-asioissa, joissa on kysymys vahingon korvaamisesta sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain 4 §:ssä tarkoitetun liikesalaisuuden, teknisen esikuvan tai teknisen ohjeen oikeudetonta käyttöä koskevissa asioissa. Mainitun lain liikesalaisuuden, teknisen esikuvan ja teknisen ohjeen suojaa koskevien säännösten voidaan katsoa osaltaan vastaavan TRIPS-sopimuksen julkistamattomia tietoja koskevaa suojaa.

5 §:n 1 momentti:

5§. Turvaamistoimipäätöksen täytäntöönpano.

Ulosottomiehellä on oikeus tarvittaessa saada turvaamistoimipäätöksen täytäntöönpanoa varten poliisilta virka-apua. Ulosottomies saa tarpeen vaatiessa käyttää turvaamistoimen täytäntöönpanossa apunaan esteetöntä asiantuntijaa. Asiantuntijan esteellisyyteen sovelletaan, mitä oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 35 §:n 2 momentissa säädetään asiantuntijan esteellisyydestä. Hakija tai hakijan edustaja voi kuitenkin toimia asiantuntijana, jos on todennäköistä, ettei se johda tiedon saamiseen asiaan kuulumattomasta yksityisestä **liike- tai ammattisalaisuudesta**.

HE 119/1999 vp, s. 9-10: Vastapuolen intressien huomioon ottaminen edellyttää kuitenkin, ettei hakijan edustajaa tulisi käyttää asiantuntijana, jos todistusaineistoa etsittäisiin esimerkiksi korkean teknologian yrityksestä olosuhteissa, joissa asiantuntija voisi helposti pelkällä tilannehavainnolla saada tiedon vastapuolen tuotekehitykseen liittyvästä seikasta tai muusta erittäin tärkeästä liike- tai ammattisalaisuudesta, joka ei liity turvaamistoimipäätöksen täytäntöönpanoon.

12. Laki oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa (100/2013)

5 luvun 2 §:n 2 momentti:

2 §. Asian vireillepanoon oikeutetut.

Sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain 6 §:ssä tarkoitetun kiellon määrittämisestä koskevissa asioissa tämän luvun 1 §:ssä tarkoitetun hakemuksen voi tehdä se elinkeinonharjoittaja, johon mainitun lain 1-3 §:ssä tarkoitettu menettely kohdistuu tai jonka toimintaa se saattaa vahingoittaa taikka jonka **liikesalaisuuksia**, teknisiä esikuvia tai teknisiä ohjeita toinen elinkeinonharjoittaja on vastoin mainitun lain 4 §:ssä säädettyä käyttänyt tai ilmaissut, taikka elinkeinonharjoittajien etujen valvomiseksi rekisteröity yhdistys.

5 luku 12 §:

12 §. Asian selvittäminen.

Markkinaoikeus voi hankkia asiassa selvitystä omasta aloitteestaan sekä velvoittaa elinkeinonharjoittajan antamaan asian selvittämiseksi tarpeellisia tietoja. **Liike- tai ammattisalaisuutta** ei kuitenkaan saa velvoittaa ilmaisemaan, ellei siihen ole erityisiä syitä.

HE 124/2012 vp, s. 68: Pykälä vastaisi voimassa olevan eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä annetun lain 16 §:n 1 momenttia.

- HE 105/2001 vp, s. 64: Koskien em. 16 §: Liike- tai ammattisalaisuutta ei kuitenkaan saa velvoittaa ilmaisemaan ellei siihen ole syytä. Velvoitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko. Säännökset vastaavat markkinatuomioistuinlain 12 §:n 1 momenttia.
 - HE 8/1977 vp, s. 68: Liike- tai ammattisalaisuuden suojaamistarpeen vuoksi ehdotetaan 2 momentissa, ettei elinkeinonharjoittajaa saa velvoittaa antamaan tällaisen salaisuuden paljastavaa tietoa, ellei siihen ole erityistä syytä.

B. Liikesalaisuuskäsitteen omaisesti käytetyt

1. Laki oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin (656/1967)

10 §:

Joka on saanut tämän lain nojalla tiedon keksinnöstä, toisen **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka toisen taloudellisesta asemasta, ei saa luvattomasti ilmaista sitä sivulliselle.

HE 3/1988 vp, s. 10: Asetettaessa nimenomainen tiedottamisvelvoite olisi samalla tarpeen laajentaa työsuhdekeksintölain vaitiolovelvollisuus koskemaan paitsi keksintöä koskevia tietoja myös liike- ja ammattisalaisuuksia ja työnantajan taloudellista asemaa koskevia tietoja.

2. Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista (1085/2015)

(85 §:ssä käytetty yrityssalaisuuskäsitettä, ks. ryhmä D.)

9 §:n 1 momentti:

Turvallisuusalan elinkeinolupaa edellyttävän toiminnan harjoittaja, vastaava hoitaja tai vartija ei saa oikeudettomasti ilmaista eikä käyttää omaksi tai toisen hyödyksi taikka toista vahingoittaakseen, mitä hän vartioimisliiketoiminnassa tai vartioimistehtävässään on saanut tietää toimeksiannon osapuolen tai työnantajansa salassa pitämistä tai salassa pidettäväksi säädettyistä turvallisuusjärjestelyistä, **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka henkilön yksityiselämän piiriin kuuluvista seikoista.

HE 22/2014 vp, s. 35: Ehdotettu pykälä vastaisi sisällöltään pääosin nykyisen yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 14 ja 41 §:ää. Salassapitovelvollisten piiriä kuitenkin laajennettaisiin.

Käytännössä tiedot turvallisuusjärjestelyistä olisivat samalla usein myös salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia liike- tai ammattisalaisuuksia. Liike- ja ammattisalaisuudet voisivat luonnollisesti käsittää myös muita kuin turvallisuusjärjestelyihin liittyviä tietoja.

HE 69/2001 vp, laiksi yksityisistä turvallisuuspalveluista (282/2002, kumottu nyk. voimassaolevalla lailla): Koskien em. 14 §, s. 59: Vartioimistoimintaan liittyisi nykyistä vastaava toimeksiannon osapuolten turvallisuusjärjestelyjä, liike- tai ammattisalaisuuksia taikka henkilön yksityisyyteen kuuluvia seikkoja koskeva salassapitovelvollisuus. [..]

[..] Säännös kattaisi sekä toimeksiantajan että toimeksisaaja turvallisuusjärjestelyt ja liike- tai ammattisalaisuudet sekä lisäksi myös ulkopuolisenkin henkilön, esimerkiksi turvallisuustoimenpiteen kohteena olleen henkilön yksityisyyteen lukeutuvat seikat. Toimeksiantajan ja toimeksisaajan turvallisuusjärjestelyt liittyvät usein osaksi saumattomasti toisiinsa. Myös rajanveto turvallisuusjärjestelyjen ja liike- ja ammattisalaisuuksien välillä on usein vaikeaa. [..] Yleiset yrityssalaisuutta koskevat säännökset ovat rikoslain 30 luvun 4-6 §:ssä.

34 §:n 1 momentti:

Turvallisuusalan elinkeinilupaa edellyttävän toiminnan harjoittaja, vastaava hoitaja tai järjestyksenvalvoja ei saa oikeudettomasti ilmaista eikä käyttää omaksi tai toisen hyödyksi taikka toista vahingoittaakseen, mitä hän järjestyksenvalvojatoiminnassa tai järjestyksenvalvontatehtävässään on saanut tietää toimeksiannon osapuolen, työnantajansa, toimialueensa haltijan tai tilaisuuden järjestäjän salassa pitämistä tai salassa pidettäviksi säädetyistä turvallisuusjärjestelyistä, **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka yksityiselämän piiriin kuuluvista seikoista.

67 §:n 1 momentti:

Turvasuojaustoiminnan harjoittaja, turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan vastaava hoitaja tai turvasuojaaja ei saa oikeudettomasti ilmaista eikä käyttää omaksi tai toisen hyödyksi taikka toista vahingoittaakseen, mitä hän turvasuojaustoiminnassa tai turvasuojaustehtävässään on saanut tietää toimeksiannon osapuolen tai työnantajansa salassa pitämistä tai salassa pidettäväksi säädetyistä turvallisuusjärjestelyistä, **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka yksityiselämän piiriin kuuluvista seikoista.

3. Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta (699/2004)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

33 §:n 1 momentti:

Joka ryhmittymään kuuluvan yrityksen taikka sen asiamiehen tai ryhmittymään kuuluvan yrityksen lukuun toimivan muun yrityksen toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä tai niiden palveluksessa taikka niiden toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan on saanut tietää ryhmittymään kuuluvan yrityksen asiakkaan tai muun sen toimintaan liittyvän henkilön taloudellista asemaa tai yksityisen henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka **liike- tai ammattisalaisuuden**, on velvollinen pitämään sen salassa, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen. Salassa pidettäviä tietoja ei saa antaa myöskään yhtiökokoukselle, osuuskunnan kokoukselle tai edustajistolle eikä kokoukseen osallistuvalla osakkeenomistajalle tai jäsenelle. Ryhmittymään kuuluvan luottolaitoksen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen, sijoituspalveluyrityksen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen, rahastoyhtiön, vaihtoehtorahastojen hoitajan, vakuutusyhtiön, vakuutusomistusyhteisön ja vakuutusyhtiölain 1 luvun 5 b §:ssä tarkoitetun palveluyrityksen salassapitovelvollisuudesta säädetään erikseen.

4. Sijoitusrahastolaki (48/1999)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

133 §:

Rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, tilintarkastaja sekä toimihenkilö on velvollinen pitämään salassa, mitä hän on tehtävässään saanut tietää rahasto-osuudenomistajan tai jonkun muun taloudellisesta asemasta taikka **liike- tai ammattisalaisuudesta**.

5. Turvallisuusselvityslaki (726/2014)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

22 §:n 1 momentin 2 kohta:

22 §. Eräiden tehtävien hyväksyminen turvallisuus selvitysmenettelyyn.

Suojelupoliisi voi sen lisäksi, mitä 19 ja 21 §:ssä säädetään, päättää yrityksen hakemuksesta hyväksyä perusmuotoisen tai suppean henkilöturvallisuus selvitysmenettelyn piiriin sellaiset yrityksessä tai sen lukuun aliurakoitsijana toimivassa yrityksessä suoritettavat tehtävät, joissa tehtävään valittava tai sitä hoitava:

[..]

2) saa käyttöönsä sellaisia tietoja työnantajan tai tämän yhteistyökumppanin **liike- ja ammattisalaisuudesta**, teknologisesti kehittämistyöstä tai sen hyödyntämisestä, että tietojen oikeudeton luovuttaminen, käyttö tai muu käsittely aiheuttaa työnantajalle, tämän asiakkaalle tai yhteistyökumppanille merkittävää taloudellista vahinkoa.

36 §:n 4 momentti:

36 §. Yritysturvallisuus selvityksen laatimisen edellytykset.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että yritysturvallisuus selvitys voidaan laatia myös yrityksen sellaisten **liike- ja ammattisalaisuuksien** tai teknologista kehittämistyötä koskevien tietojen suojaamiseksi, joiden oikeudeton käyttö, käsittely ja luovuttaminen aiheuttaisivat yritykselle merkittävää taloudellista vahinkoa tai joiden suojaamisella on merkitystä yleisen edun kannalta.

6. Laki alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista (7/2014)

27 §:n 5 momentti:

Liike- ja ammattisalaisuuden piiriin kuuluvia yksittäisiä yrityshanke-esityksiä ei voida käsitellä yhteistyöryhmässä. Yhteistyöryhmä saa ennen päätöksentekoa yhteenvetotiedot saapuneista yritystukihakemuksista.

HE 190/2013 vp, s. 42: Listauksesta ei ilmenisi liike- ja ammattisalaisuuksia tai muita salassa pidettäviä tietoja.

7. Vakuutusyhtiölaki (521/2008)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

30 luvun 1 §:n 1 momentti

1 §. Salassapitovelvollisuus.

Joka vakuutusyhtiön tai sen omistusyhteisön taikka palveluyrityksen palveluksessa tai näiden toimielinten jäsenenä tai varajäsenenä tai vakuutusyhtiön toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan taikka vakuutusalan lautakunnan tai vastaavan toimielimen palveluksessa tai jäsenenä tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella taikka 2 tai 3 §:n nojalla on saanut tietää vakuutusyhtiön, sen asiakkaan tai jonkun muun taloudellista asemaa tai terveydentilaa tai muita henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka **liike- tai ammattisalaisuuden**, ei saa ilmaista tätä sivulliselle, jollei se, jonka hyväksi salassapitovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan tietojen ilmaisemiseen tai jollei laissa muuta säädetä. Asiakasta koskevia salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja ei saa antaa myöskään yhtiökokoukselle tai edustajistolle eikä kokoukseen osallistuvalla osakkaalla, lukuun ottamatta yhtiökokouksen ääniluetteloa.

8. Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä (748/2012)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

3 §. Salassapitovelvollisuus.

Joka tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan tai pörssin toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä tai toimihenkilönä on saanut tietää arvopaperin liikkeeseenlaskijan tai muun henkilön taloudellista asemaa tai yksityistä olosuhdetta koskevan julkistamattoman seikan tai **liike- tai ammattisalaisuuden**, ei saa sitä ilmaista tai muutoin paljastaa eikä käyttää hyväksi, jos sitä ei ole säädetty tai asianmukaisessa järjestyksessä määrätty ilmaistavaksi tai ellei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen.

9. Arvopaperimarkkinalaki (746/2012)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

11 luvun 29 §:n 1 momentti:

29 §. Salassapitovelvollisuus.

Joka tässä luvussa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan tai 28 §:ssä tarkoitetun toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä tai toimihenkilönä on saanut tietää arvopaperin liikkeeseenlaskijan tai muun henkilön taloudellista asemaa tai yksityistä olosuhdetta koskevan julkistamattoman seikan tai **liike- tai ammattisalaisuuden**, ei saa sitä ilmaista tai muuten paljastaa eikä käyttää hyväksi, jos sitä ei ole säädetty tai asianmukaisessa järjestyksessä määrätty ilmaistaivaksi tai ellei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen.

10. Konttilaki (762/1998)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

19 §. Salassapitovelvollisuus.

Joka tässä laissa tarkoitettuja valvonta- tai muita tehtäviä suorittaessaan on saanut tietoja elinkeinonharjoittajan **liike- tai ammattisalaisuudesta**, ei saa ilmaista niitä sivulliselle eikä käyttää niitä yksityiseksi hyödykseen, ellei se, jonka hyväksi salassapitovelvollisuus on säädetty, anna tähän suostumustaan.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei estä tietojen antamista 7 §:n 3 momentin ja 13 §:n 5 momentin mukaisesti eikä tietojen antamista syyttäjä- tai poliisiviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi.

11. Vakuutuskassalaki (1164/1992)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

165 §:n 1 momentti:

Joka vakuutuskassan tai sen palveluyrityksen palveluksessa tai näiden toimielinten jäsenenä tai varajäsenenä tai vakuutuskassan antaman toimeksiannon perusteella tehtävää suorittaessaan taikka vakuutusalan lautakunnan tai vastaavan toimielimen palveluksessa tai jäsenenä tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella taikka 165 b tai 165 c §:n nojalla on saanut tietää vakuutuskassan, vakuutuskassan osakkaan tai jäsenen tai jonkun muun taloudellisesta asemasta tai **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka jonkun henkilön terveydentilaa tai muita henkilökohtaisia oloja koskevan seikan, ei saa tätä ilmaista sivulliselle, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan tiedon ilmaisemiseen tai jollei laissa ole muuta säädetty.

12. Laki luottolaitostoiminnasta (610/2014)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

14 §. Salassapitovelvollisuus.

Joka luottolaitoksen tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen, luottolaitosten yhteenliittymän taikka luottolaitoksen asiamiehen tai muun luottolaitoksen lukuun toimivan yrityksen toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä tai niiden palveluksessa taikka niiden toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan on saanut tietää luottolaitoksen tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvan yrityksen asiakkaan tai muun sen toimintaan liittyvän henkilön taloudellista asemaa tai yksityisen henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka **liike- tai ammattisalaisuuden**, on velvollinen pitämään sen salassa, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen. Salassa pidettäviä tietoja ei saa antaa myöskään yhtiökokoukselle, isäntien kokoukselle, osuuskunnan kokoukselle tai edustajistolle taikka hypoteekkiyhdistyksen kokoukselle eikä kokoukseen osallistuvalla osakkeenomistajalle tai jäsenelle.

13. Laki vakuutusedustuksesta (570/2005)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

44 §. Vaitiolovelvollisuus.

Joka vakuutusedustusta harjoitettaessa tai muutoin vakuutusedustukseen liittyviä tehtäviä suoritettaessa taikka 2 momentin nojalla on saanut tietää vakuutusedustajan, tämän asiakkaan tai jonkun muun taloudellista asemaa tai terveydentilaa tai muita henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka **liike- tai ammattisalaisuuden**, ei saa ilmaista tätä sivulliselle, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan tietojen ilmaisemiseen tai jollei laissa muuta säädetä.

14. Maksulaitoslaki (297/2010)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

31 §:n 1 momentti:

37 §. Salassapitovelvollisuus.

Joka maksulaitoksen tai sen kanssa samaan ryhmään kuuluvan yrityksen, maksulaitoksen asiamiehen tai muun maksulaitoksen lukuun toimivan yrityksen toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä tai niiden palveluksessa taikka niiden toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan on saanut tietää maksulaitoksen tai sen kanssa samaan ryhmään kuuluvan yrityksen asiakkaan tai muun sen toimintaan liittyvän henkilön taloudellista asemaa tai yksityisen henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka **liike- tai ammattisalaisuuden**, on velvollinen pitämään sen salassa, ellei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty,

anna suostumustaan sen ilmaisemiseen. Salassa pidettäviä tietoja ei saa antaa myöskään yhtiökokoukselle, osuuskunnan kokoukselle tai edustajistolle eikä kokoukseen osallistuvalla osakkeenomistajalle tai jäsenelle.

15. Tilastolaki (280/2004)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

10 §:n 1 momentti:

Tilastotarkoituksia varten kerättyjä tietoja yhdistettäessä, säilytettäessä, hävitettäessä ja muutoin käsiteltäessä on huolehdittava siitä, ettei kenenkään yksityiselämän tai henkilötietojen suoja taikka **liike- tai ammattisalaisuus** vaarannu.

22 §. Ulkopuolisten palvelujen käyttö.

Tilastoja laativa viranomais voi antaa tilastotuotannon eri vaiheisiin liittyviä osatehtäviä ja tukitehtäviä ulkopuolisen suorittavaksi. Toimeksiantojen käyttöä ja ehtoja harkittaessa ja valvontaa järjestettäessä on erityisesti otettava huomioon yksityiselämän ja henkilötietojen suoja sekä **liike- tai ammattisalaisuuden** suoja koskevat näkökohdat.

16. Laki liikenteen palveluista (320/2017)

IV osan 1 luvun 2 §:n 2 momentti:

2 §. Liikenneviraston seuranta- ja yhteensovittamistehtävät.

--

Liikkumispalvelun tarjoajalla on velvollisuus **liike- ja ammattisalaisuuden** estämättä toimittaa määräajoin harjoittamansa liikenteen tarjontaa ja toteutunutta kysyntää koskevat tiedot Liikennevirastolle 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi sekä tilastointia ja tutkimusta varten. Henkilöliikenteen kuljetuspalvelun tarjoajan on lisäksi ilmoitettava säännöllisesti tarjottavan palvelun aloittamisesta, lopettamisesta ja olennaisista muutoksista Liikennevirastolle viimeistään 60 päivää ennen suunnitelman toteuttamista siltä osin kuin tiedot eivät ole saatavilla III osan 2 luvun 1 §:n mukaisista rajapinnoista. Tiedot on toimitettava maksutta.

HE 161/2016 vp. Vaatimus luovuttaa liike- ja ammattisalaisuuden estämättä liikenteen tarjontaa ja toteutunutta kysyntää koskevia tietoja viranomaisille ei ole uusi, vaan vastaavia säännöksiä sisältyy joukkoliikennelain 57 §:ään, tavaraliikennelain 27 §:ään ja taksiliikennelain 20 §:ään. Säännöksen sisältö on päivitetty vastaamaan

viranomaisten uudistettuja vastuita. Velvollisuus kohdistuisi lisäksi aikaisempaa laajempaan joukkoon toimijoita, koska Liikennevirastolla on tarve saada tietoja kaikista liikkumispalveluista, jotta kokonaiskuva palveluiden tarjonnasta ja kysynnästä eri puolilla maata voidaan muodostaa.

17. Laki kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta (559/2012)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

2 §. Taksirytyksen velvollisuudet

Suomeen sijoittunut taksirytytys on velvollinen taksiliikennesopimuksen mukaista taksiliikennettä harjoittaessaan:

- 1) noudattamaan niitä kuluttajahinnoista säädettyjä määräyksiä, joita sen on noudatettava kansallisessa liikenteessä; ja
- 2) viemään auton ajon tai toimeksiannon jälkeen takaisin taksiliikennelain (217/2007) 2 §:n 5 kohdassa tarkoitetulle asemapaikalleen.

Suomeen sijoittunut taksirytytys tai sen palveluksessa oleva ei saa oikeudettomasti ilmaista eikä käyttää omaksi tai toisen hyödyksi taikka toista vahingoittaakseen, mitä hän on harjoittaessaan taksiliikennesopimuksen mukaista taksiliikennettä, saanut tietää asiakkaan **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka yksityisyyteen kuuluvista seikoista, jollei laissa muuta säädetä. Salassapitovelvollisuus säilyy myös liikenteenharjoittamisen tai palvelussuhteen päätyttyä.

Suomeen sijoittuneen taksirytytyksen tai sen palveluksessa olevan kuljettajan, on harjoittaessaan taksiliikennesopimuksen mukaista taksiliikennettä valittava asiakkaan kannalta edullisin ja tarkoituksenmukaisin reitti tai ajettava asiakkaan ehdottamaa reittiä.

18. Oikeudenkäymiskaari

15 luvun 17 §:n johdantokappale:

Oikeudenkäyntiasiamies tai -avustaja tai hänen apulaisensa tai tulkki ei saa luvattomasti ilmaista yksityisen tai perheen salaisuutta tai **liike- tai ammattisalaisuutta**, jonka hän on saanut tietää:

--

HE 46/2014 vp, s. 45: Lisäksi salassapitovelvollisuuden laajuus yhdenmukaistettaisiin asianajajien ja nk. lupalakimiesten salassapitovelvollisuuden kanssa. Tältä osin viitataan mainitun 17 luvun 13 §:n 3 momentin perusteluihin. Muutos tarkoittaisi sitä, että pykälässä mainittaisiin jatkossa ”muun sellaisen seikan” asemesta liike- ja ammattisalaisuus.

17 luvun 13 §:n 3 momentti:

Asianajaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu oikeudenkäyntiavustaja taikka julkinen oikeusavustaja ei saa luvattomasti todistaa yksityisen tai perheen salaisuudesta tai **liike- tai ammattisalaisuudesta**, josta hän on muussa kuin 1 momentissa tarkoitettussa tehtävässään saanut tiedon. Tuomioistuin voi kuitenkin velvoittaa henkilön todistamaan, jos syyttäjä ajaa syytettä rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kuusi vuotta vankeutta, tai jos erittäin tärkeät syyt ottaen huomioon asian laatu, todisteen merkitys asian ratkaisemisen kannalta ja seuraukset sen esittämisestä sekä muut olosuhteet sitä vaativat.

17 luku 19 §:

Liike- tai ammattisalaisuudesta saa kieltäytyä todistamasta, jolleivät erittäin tärkeät syyt ottaen huomioon asian laatu, todisteen merkitys asian ratkaisemisen kannalta ja seuraukset sen esittämisestä sekä muut olosuhteet vaadi todistamista

HE 46/2014 vp, s. 79: **19 §.** Pykälässä säädettäisiin siitä, että liike- tai ammattisalaisuudesta saa kieltäytyä todistamasta, jolleivät erittäin tärkeät syyt ottaen huomioon asian laatu, todisteen merkitys asian ratkaisemisen kannalta ja seuraukset sen esittämisestä sekä muut olosuhteet vaadi todistamista. Liike- ja ammattisalaisuudesta ks. tarkemmin OMSO 65/2012 s. 73)

Säännös vastaisi asiallisesti voimassa olevaa oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 24 §:n 1 momentin loppua. Ehdotetussa pykälässä kuitenkin mainittaisiin niitä seikkoja, joita otettaisiin huomioon vaitiolo-oikeuden murtamista harkittaessa. Sen lisäksi, mitä edellä 11 §:n 2 momentin perusteluissa on sanottu, huomiota tulisi erityisesti kiinnittää liike- ja ammattisalaisuuden paljastumisen seurauksiin salaisuuden haltijalle ja toisaalta salaisuuden paljastamisen merkitykseen todisteena.

19. Laki luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista (715/2011)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

8 §:n 1 momentin 4 kohta:

Luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajan tulee rehellisesti ja tunnollisesti täyttää hänelle uskotut oikeudenkäyntiasiamiehen ja -avustajan tehtävät. Mainituissa tehtävissä oikeudenkäyntiavustajan tulee erityisesti:

4) olla luvattomasti ilmaisematta sellaista yksityisen tai perheen salaisuutta taikka **liike- tai ammattisalaisuutta**, josta hän tehtävässään on saanut tiedon.

20. Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista (162/2014)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

7 luvun 11 §:n 1 momentti:

11 §. Salassapitovelvollisuus.

Vaihtoehtorahastojen hoitajan, vaihtoehtorahaston taikka tämän lain mukaisen säilytysyhteisön tai erityisen säilytysyhteisön hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, tilintarkastaja sekä toimihenkilö on velvollinen pitämään salassa, mitä hän on tehtävässään saanut tietää asiakkaan tai vaihtoehtorahaston sijoittajan taloudellisesta asemasta taikka **liike- tai ammattisalaisuudesta**.

21. Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta (348/2017)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

8 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti:

1 §. Salassapitovelvollisuus.

Joka tilinhoitajan, keskusvastapuolen tai arvopaperikeskuksen, niiden omistusyhteisön, niiden konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen tai niiden yhteenliittymän toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä tai niiden palveluksessa ollessaan taikka niiden toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan on saanut tietää arvo-osuuden omistajan, liikkeeseenlaskijan tai muun henkilön taloudellista asemaa tai henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka **liike- tai ammattisalaisuuden**, on velvollinen pitämään sen salassa, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen. Salassa pidettäviä tietoja ei saa myöskään antaa tilinhoitajan tai arvopaperikeskuksen yhtiökokoukselle tai osuuskunnan kokoukselle eikä kokoukseen osallistuvalla osakkeen- tai osuudenomistajalle. Edellä 4 luvun 4 §:n 3 momentissa tarkoitettujen ja muiden sellaisten tietojen, jotka arvo-osuuden liikkeeseenlaskija on tässä ominaisuudessa saanut, osalta salassapitovelvollisuus koskee myös liikkeeseenlaskijan toimielimen jäsentä ja varajäsentä, sen palveluksessa olevaa tai sen toimeksiannosta tehtävää suorittavaa.

Joka selvitysosapuolen tai sellaisen yhteisön, jolle toiminta on ulkoistettu, toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä taikka toimihenkilönä on saanut tietää arvopaperin liikkeeseenlaskijan tai muun henkilön taloudellista asemaa tai yksityistä olosuhdetta koskevan julkistamattoman seikan taikka **liike- tai ammattisalaisuuden**, ei saa sitä ilmaista tai muutoin paljastaa eikä käyttää hyväksi, jos sitä ei ole säädetty tai asianmukaisessa järjestyksessä määrätty ilmaistaivaksi tai jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen.

22. Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (398/1995)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

79 §:n 1 momentti

79 §. Salassapitovelvollisuus.

Joka ulkomaisen vakuutusyhtiön tai sen omistusyhteisön taikka palveluyrityksen palveluksessa tai näiden toimielinten jäsenenä tai varajäsenenä tai ulkomaisen vakuutusyhtiön toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan taikka vakuutusalan lautakunnan tai vastaavan toimielimen palveluksessa tai jäsenenä tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella taikka 2–5 momentin nojalla on saanut tietää ulkomaisen vakuutusyhtiön, sen asiakkaan tai jonkun muun taloudellista asemaa tai terveydentilaa tai muita henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka **liike- tai ammattisalaisuuden**, ei saa ilmaista tätä sivulliselle, jollei se, jonka hyväksi salassapitovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan tietojen ilmaisemiseen tai jollei laissa ole muuta säädetty.

23. Laki panttilainauslaitoksista (1353/1992)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

33§:n 1 momentti

33 §. Panttilainauslaitoksen hallituksen jäsen ja varajäsen, toimitusjohtaja, ja, mikäli varatoimitusjohtaja on laitokselle valittu, varatoimitusjohtaja, sivukonttorin johtaja, tilintarkastaja ja toimihenkilö taikka näiden henkilöiden toimeksiannosta tehtävää suorittava henkilö on velvollinen pitämään salassa, mitä hän on tehtävässään saanut tietää laitoksen asiakkaan tai jonkun muun yksityisestä olosuhteesta, taloudellisesta asemasta taikka **liike- tai ammattisalaisuudesta**. Salassa pidettäviä tietoja ei saa antaa myöskään yhtiökokoukselle eikä osakkeenomistajalle.

24. Laki asianajajista (469/1958)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

5 c §:n 1 momentti:

Asianajaja tai hänen apulaisensa ei saa luvattomasti ilmaista sellaista yksityisen tai perheen salaisuutta taikka **liike- tai ammattisalaisuutta**, josta hän tehtävässään on saanut tiedon.

25. Laki eläinjalostustoiminnasta (319/2014)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

17 §:n 2 momentti:

Tässä laissa säädettyä tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja kantakirjaa pitävän yhteisön tai kantakirjaa pitäväksi yhteisöksi hakevan taloudellisesta asemasta ja **liike- tai ammattisalaisuudesta** saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämiseksi.

26. Laki eläinten lääkitsemisestä (387/2014)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

40 §:n 2 momentti:

Salassapitovelvollisuuden estämättä voidaan valvonnassa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa:

- 1) viranomaisille tässä laissa tai tällä lailla täytäntöön pantavassa Euroopan unionin säädöksessä säädettyjen tehtävien hoitamista varten;
- 2) syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämiseksi; sekä
- 3) ulkomaisille toimielimille ja kansainvälisille viranomaisille, jos Euroopan unionin lainsäädäntö tai Suomea sitova kansainvälinen sopimus niin edellyttää.

27. Rautatielaki (304/2011), (Myös ryhmässä E)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

94 §. Viranomaisten tiedonsaantioikeus.

Rautatieliikenteen harjoittajan tai rataverkon haltijan on **liike- tai ammattisalaisuuden** estämättä luovutettava Liikenteen turvallisuusvirastolle tai vastaavasti ministeriölle ne tiedot, joita virasto ja ministeriö tarvitsevat tässä laissa tarkoitettujen lupien ja todistusten myöntämistä varten.

Rautatieliikenteen harjoittajan tai rataverkon haltijan on **liike- tai ammattisalaisuuden** estämättä luovutettava Liikenteen turvallisuusvirastolle ne tiedot, joita virasto tarvitsee 12 luvussa tarkoitettua rekisteröintiä ja rekisteristä poistamista varten, hoitaessaan 13 luvussa tarkoitettuja sääntelyelimen tehtäviä sekä 15 luvussa tarkoitettua valvontaa varten.

Rautatieliikenteen harjoittajan on **liike- tai ammattisalaisuuden** estämättä luovutettava Liikennevirastolle ne tiedot, joita virasto tarvitsee 37 §:ssä tarkoitettua ratamaksun määräämistä sekä tilastointia ja tutkimusta varten.

Rautatieyrityksen on **liike- tai ammattisalaisuuden** estämättä luovutettava ministeriölle ne tiedot, joita ministeriö tarvitsee 13 §:n 4 momentissa tarkoitettua tarkastusta varten.

28. Laki valtion erityisrahoitusyhtiöstä (443/1998)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

5 §:n 1 momentti:

5 §. Salassapitovelvollisuus.

Joka yhtiön tai samaan konserniin kuuluvan yhteisön toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä tai niiden palveluksessa taikka niiden toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan on saanut tietää yhtiön asiakkaan tai muun henkilön taloudellista asemaa tai yksityisen henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka **liike- tai ammattisalaisuuden**, on velvollinen pitämään sen salassa, jollei se, jonka hyväksi salassapitovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen. Salassa pidettäviä tietoja ei saa myöskään antaa yhtiön yhtiökokoukselle.

6 §:n 2 momentti:

6 §. Yhtiön tiedonantovelvollisuus ja valvonta.

--

Yhtiön toimielimen jäsen ja varajäsen sekä yhtiön palveluksessa oleva voi sen estämättä, mitä 5 §:ssä säädetään salassapitovelvollisuudesta, antaa työ- ja

elinkeinoministeriölle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Innovaatorahoituskeskus Tekesille tietoja, joita hän on saanut yhtiön asiakkaan tai muun henkilön taloudellisesta asemasta tai yksityisestä olosuhteesta taikka **liike- ja ammattisalaisuudesta**, jos tietojen antaminen on julkisen rahoituksen yhteensovittamisen tai yritystukiasioiden viranomaiskäsittelyn kannalta tarpeellista.

--

29. Tartuntatautilaki (1227/2016)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

18 §:n 5 momentti:

18 §. Laboratoriotutkimukset ja toimilupa.

Aluehallintovirastolla ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksella on tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaa varten oikeus päästä tarkastamaan laboratorioden tiloja, toimintaa ja valvonnassa tarvittavia asiakirjoja sekä saada korvaukset salassapitosäännösten estämättä käyttöönsä tarvittavat tiedot, selvitykset, asiakirjat ja muu aineisto. Tiedonsaantioikeus koskee myös valvontaa varten tarvittavia tietoja **liike- tai ammattisalaisuudesta**. Tiedot, selvitykset, asiakirjat ja muu aineisto on annettava aluehallintovirastolle tai Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle niiden asettamassa kohtuullisessa määräjassa. Jollei tietoja, selvityksiä, asiakirjoja ja muuta aineistoa anneta asetetussa määräjassa, aluehallintovirasto voi velvoittaa antamaan ne sakon uhalla.

30. Eläkesätiölaki (1774/1995)

132 §

Joka eläkesätiön tai sen palveluyrityksen palveluksessa tai näiden toimielinten jäsenenä tai varajäsenenä tai eläkesätiön antaman toimeksiannon perusteella tehtävää suorittaessaan taikka vakuutusalan lautakunnan tai vastaavan toimielimen palveluksessa tai jäsenenä tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella taikka 132 b tai 132 c §:n nojalla on saanut tietää eläkesätiön, eläkesätiöön kuuluvan työnantajan, edunsaajan tai jonkun muun taloudellisesta asemasta tai **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka jonkun henkilön terveydentilaa tai muita henkilökohtaisia oloja koskevan seikan, ei saa tätä ilmaista sivulliselle, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan tiedon ilmaisemiseen tai jollei laissa ole muuta säädetty.

Sosiaali- ja terveysministeriön tai Vakuutusvalvontaviraston toimeksiannosta tehtävää suorittavan vaitiolovelvollisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

HE 136/1999 vp, sivu 2-3.

”Vaitiolovelvollisuus. Käsite salassapitovelvollisuus ehdotetaan korvattavaksi henkilötietolaissa omaksutulla käsitteellä vaitiolovelvollisuus. Kuten henkilötietolaissa ja julkisuuslaissa, vaitiolovelvollisuus sisältäisi paitsi asiakirjojen salassapitovelvollisuuden myös kiellon ilmaista muussa kuin kirjallisessa muodossa oleva tieto. Tämän mukaisesti täsmennettäisiin vakuutuskassalain 165 §:ää ja eläkesäätiölain 132 §:ää.”

31. Sijoituspalvelulaki (747/2002)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

1 § Salassapitovelvollisuus

Joka sijoituspalveluyrityksen tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen, sijoituspalveluyritysten yhteenliittymän taikka sijoituspalveluyrityksen asiamiehen tai muun sijoituspalveluyrityksen lukuun toimivan yrityksen toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä tai niiden palveluksessa taikka niiden toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan on saanut tietää sijoituspalveluyrityksen tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvan yrityksen asiakkaan tai muun sen toimintaan liittyvän henkilön taloudellista asemaa tai yksityisen henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka **liike- tai ammattisalaisuuden**, on velvollinen pitämään sen salassa, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen. Salassa pidettäviä tietoja ei saa myöskään antaa sijoituspalveluyrityksen yhtiökokoukselle eikä kokoukseen osallistuvalla osakkeenomistajalle.

Mitä 1 momentissa säädetään salassapitovelvollisuudesta, koskee myös sitä, joka 11 luvussa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan on saanut tietää sijoituspalveluyrityksen tai sen asiakkaiden taloudellista asemaa tai yksityistä olosuhdetta koskevan julkistamattoman seikan taikka **liike- tai ammattisalaisuuden**.

32. Laki kauppaedustajista ja myyntimiehistä (417/1992)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

7 §.

Kauppaedustaja ei saa edustus sopimuksen voimassaoloaikana eikä sen päätyttyäkään käyttää hyödykseen tai muille ilmaista päämiehen **liike- tai ammattisalaisuuksia**, jotka on uskottu hänelle tai jotka hän muuten on saanut tietoonsa, jos hän näin menetellessään toimisi hyvän liiketavan vastaisesti.

33. Laki auktorisoiduista teollisoikeusasiamiehistä (22/2014)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

9 §. Salassapitovelvollisuus.

Auktorisoitu asiamies tai hänen avustajansa ei saa luvattomasti ilmaista asiakkaansa sellaista yksityisen tai perheen salaisuutta taikka **liike- tai ammattisalaisuutta**, josta hän tehtävässään on saanut tiedon. Auktorisoitu asiamies tai hänen avustajansa ei saa myöskään luvattomasti ilmaista muita tietoja, joita hän tehtävää hoitaessaan on saanut tietää asiakkaastaan.

34. Joukkorahoituslaki (734/2016)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

19 §. Salassapitovelvollisuus.

Joka joukkorahoituksen välittäjän toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä, sen palveluksessa taikka sen toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan on saanut tietää joukkorahoituksen saajan tai joukkorahoituksen välittäjän muun asiakkaan tai muun sen toimintaan liittyvän henkilön taloudellista asemaa tai yksityisen henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka **liike- tai ammattisalaisuuden**, on velvollinen pitämään sen salassa, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen. Salassa pidettäviä tietoja ei saa myöskään antaa joukkorahoituksen välittäjän yhtiökokoukselle tai sitä vastaavan toimielimen kokoukselle eikä kokoukseen osallistuvalla osakkeenomistajalle, jäsenelle, yhtiömiehelle eikä muulle henkilölle.

35. Laki asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä (852/2016)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

14 §. Vaitiolovelvollisuus.

Joka asunto-omaisuuteen liittyviä kuluttajaluottoja välittäessään tai tällaisiin luottoihin liittyviä neuvontapalveluja tarjotessaan on saanut tietää asiakkaansa tai jonkun muun taloudellista asemaa tai henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka **liike- tai ammattisalaisuuden**, ei saa ilmaista tätä sivulliselle, jollei se,

jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan tietojen ilmaisemiseen tai jollei laissa muuta säädetä.

36. Laki eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä (853/2016)

13 §. Vaitiolovelvollisuus.

Joka kuluttajaluottojen myöntämistä tai vertaislainanvälitystä harjoittaessa on saanut tietää kuluttajan tai jonkun muun taloudellista asemaa tai henkilökohtaisia oloja koskevan seikan tai **liike- tai ammattisalaisuuden**, ei saa ilmaista tätä sivulliselle, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan tietojen ilmaisemiseen tai jollei laissa muuta säädetä.

C. Julkisuuslaki, käsitteen käyttö julkisuuslain mukaisesti ja muut viranomaispiirteitä omaavat elimet

1. Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)

11 §:n 2 momentin 6 kohta:

Asianosaisella, hänen edustajallaan ja avustajallaan ei ole edellä 1 momentissa tarkoitettua oikeutta:

6) julkisessa hankinnassa toisen ehdokkaan tai tarjoajan **liike- tai ammattisalaisuutta** koskeviin tietoihin; tieto tarjousten vertailussa käytetystä hinnasta ja muusta tekijästä on kuitenkin aina annettava

HE 30/1998 vp: Momentin 6 kohta määrittelee kilpailevan tarjouksen tehneen tiedonsaantioikeutta viranomaisen järjestämässä tarjouskilpailussa. Sen mukaan voidaan asianosaiselle voidaan jättää antamatta tieto toisen tarjouksen tekijän liike- tai ammattisalaisuuden piiriin kuuluvista tiedoista tarjouksen hintaa lukuun ottamatta. Säännös merkitsee, ettei asianosaisen tiedonsaantioikeus murtaisi teknisen liike- ja ammattisalaisuuden suojaa.

24 §:n 1 momentin 17 kohta:

Salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei erikseen toisin säädetä:

17) asiakirjat, jotka sisältävät tietoja valtion, kunnan tai muun julkisyhteisön tai 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun yhteisön, laitoksen tai säätiön **liike- tai ammattisalaisuudesta**, samoin kuin sellaiset asiakirjat, jotka sisältävät tietoja muusta vastaavasta liiketoimintaa koskevasta seikasta, jos tiedon antaminen

niistä aiheuttaisi mainituille yhteisöille, laitoksille tai säätiöille taloudellista vahinkoa tai saattaisi toisen samanlaista tai muutoin kilpailevaa toimintaa harjoittavan julkisyhteisön tai yksityisen parempaan kilpailuasemaan tai heikentäisi julkisyhteisön tai 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun yhteisön, laitoksen tai säätiön mahdollisuuksia edullisiin hankintoihin tai sijoitus-, rahoitus- ja velanhoitojärjestelyihin;

HE 30/1998 vp, s. 94: Kohdan mukaan liike- ja ammattisalaisuuksia koskevat tiedot kuuluisivat ehdottoman asiakirjasalaisuuden piiriin. Sen sijaan muuta liiketoimintaa koskevien tietojen, kuten lainanottoon, velanhoitoon ja sijoitustoiminnan ehtoihin liittyvien tietojen salaisuus on riippuvainen vahinkolausekkeen edellytyksistä; tiedot on ehdotuksen mukaan pidettävä salassa, jos tiedon antaminen niistä aiheuttaisi mainituille yhteisöille, laitoksille tai säätiöille taloudellista vahinkoa tai saattaisi toisen samanlaista tai muutoin kilpailevaa toimintaa harjoittavan julkisyhteisön tai yksityisen parempaan kilpailuasemaan tai heikentäisi julkisyhteisön tai 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun yhteisön, laitoksen tai säätiön mahdollisuuksia edullisiin hankintoihin tai sijoitus-, rahoitus- ja velanhoitojärjestelyihin.

24 §:n 1 momentin 20 kohta:

24 §. Salassa pidettävät viranomaisen asiakirjat.

Salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei erikseen toisin säädetä:

20) asiakirjat, jotka sisältävät tietoja yksityisestä **liike- tai ammattisalaisuudesta**, samoin kuin sellaiset asiakirjat, jotka sisältävät tietoja muusta vastaavasta yksityisen elinkeinotoimintaa koskevasta seikasta, jos tiedon antaminen niistä aiheuttaisi elinkeinonharjoittajalle taloudellista vahinkoa, ja kysymys ei ole kuluttajien terveyden tai ympäristön terveellisyyden suojaamiseksi tai toiminnasta haittaa kärsivien oikeuksien valvomiseksi merkityksellisistä tiedoista tai elinkeinonharjoittajan velvollisuuksia ja niiden hoitamista koskevista tiedoista;

HE 30/1998 vp, s. 95 alkaen:

Salassapitoperusteena 20 kohdassa on yksityisen liike- tai ammattisalaisuus sekä elinkeinonharjoittajan taloudellinen etu. Salassapitoperuste on jo voimassa olevassa oikeudessa.

Useissa nykyisissä salassapitosäännöksissä on säädetty salassa pidettäviksi asiakirjat, jotka sisältävät tietoja yksityisen liike- tai ammattisalaisuuksista. Liike- tai ammattisalaisuutta ei laissa ole tarkemmin määritelty. Liikesalaisuudella tarkoitetaan yleensä taloudellisuonteisia, lähinnä kaupankäynnin alaan kuuluvia yrityksen salaisuuksia. Liikesalaisuuteen sisältyy myös yrityskokemusten eli niin sanotun "know-how'n" suoja. Tämä on kokemukseen perustuvaa taitoa tiedon hyväksikäytössä. Liikesalaisuus voi olla myös tekninen salaisuus. Ammattisalaisuudella tarkoitetaan enemmän taidollisia salaisuuksia, ja niitä voi olla myös vapaiden ammattien harjoittajilla, kuten lääkäreillä ja asianajajilla, siitä riippumatta, harjoittavatko he liiketoimintaa. Liike- ja ammattisalaisuudet olisivat ehdotuksen mukaan salassa pidettäviä ilman lisäedellytyksiä.

Rikoslain 30 luvun 11 §:ssä käytetään yrityssalaisuuden käsitettä. Yrityssalaisuudella tarkoitetaan rikoslaissa liike- tai ammattisalaisuutta taikka muuta vastaavaa elinkeinotoimintaa koskevaa tietoa, jonka elinkeinonharjoittaja pitää salassa ja jonka ilmaiseminen olisi omiaan aiheuttamaan taloudellista vahinkoa joko hänelle tai toiselle elinkeinonharjoittajalle, joka on uskonut tiedon hänelle. Yrityssalaisuudelle pidetään tunnusomaisena, että se sisältää elinkeinotoimintaa koskevaa tietoa. Yrityssalaisuuden alalajeja ovat määritelmän mukaan liike- ja ammattisalaisuudet. Yrityssalaisuus voi koskea paitsi tuotteiden valmistusmenetelmiä ja tuotekehittelyä myös kaupallis-taloudellisia, hallinnollis-organisatorisia ja yhteiskunnallisia tietoja. Rikoslaissa tarkoitettun yrityssalaisuuden tunnusmerkkejä ovat myös tiedon haltijan salassapitotahto ja salassapitointressi sekä tiedon tosiasiallinen salassapito.

Säännöksessä ei ole omaksuttu rikoslaissa käytettyä yrityssalaisuuden käsitettä sen vuoksi, että salassapito edellyttäisi rikoslaissa omaksutun määritelmän mukaan yrittäjän salassapitotahdon selvittämistä. Momentin 18 kohta kokonaisuutena vastaa näine varauksineen yrityssalaisuuden käsitteen alaa.

Liike- ja ammattisalaisuudet ovat seikkoja, joiden tulee lähtökohtaisesti aina jäädä julkisuuden ulkopuolelle. Erityisesti ympäristönsuojeluun kuuluvissa säädöksissä on määritelty, minkälaisia tietoja on pidettävä julkisina, ja jotka siten välillisesti rajaavat liike- ja ammattisalaisuuden ulottuvuutta. Tällaisia säännöksiä sisältyy myös esitykseen otettuun ehdotukseen kemikaalilain (744/1989) muuttamisesta.

Liike- ja ammattisalaisuutta koskeva säännös tulee sovellettavaksi myös niissä asianajajan ja tilintarkastajan hyväksymistä ja hyväksymisen peruuttamista koskevilla asioilla, jotka tulevat ehdotuksen mukaan lain soveltamisalan piiriin. Siten Suomen Asianajajaliiton hallussa olevat

kurinpitoasiaa koskevat asiakirjat, joista ilmenee asianajajan asiakasta koskevia tietoja, ovat salassa pidettäviä.

Ehdotuksen mukaan salassa pidettäviä olisivat myös asiakirjat, jotka sisältävät tietoja yksityisen elinkeinotoimintaa koskevista seikoista, jos tiedon antaminen niistä aiheuttaisi konkreettista taloudellista vahinkoa. Tämä käy ilmi säännökseen sisältyvästä vahinkoedellytyksestä, joka merkitsee olettaa tietojen julkisuudesta. Salassapitovelvollisuus väistyisi kuitenkin silloin, kun kysymys on kuluttajien terveyden tai ympäristön terveellisyyden suojaamiseksi tai toiminnasta haittaa kärsivien oikeuksien valvomiseksi merkityksellisistä tiedoista tai elinkeinonharjoittajan velvollisuuksia ja niiden hoitamista koskevista tiedoista. Siten salassa pidettäviä eivät ole elinkeinonharjoittajan toiminnan ympäristövaikutuksia koskevat tiedot taikka elinkeinonharjoittajan maksulaiminlyönnejä koskevat tiedot.

Lakiehdotuksen mukaan toiminnan harjoittajan salassapitotahto ei ole yksistään ratkaiseva, vaan viranomaisen on arvioitava asiaan liittyvät salassapitointressit kokonaisuutena. Viranomaisen on kuitenkin asianmukaista erityisesti epäselvissä tapauksissa kuulla yrittäjää sekä ottaa arvioinnissa huomioon yrittäjän salassapitotahto sekä yrittäjän tiedon antamisen vaikutuksista esittämät selvitykset.

Keskeinen liike- ja ammattisalaisuutta koskeva säännös on niin sanotun salassapitoasetuksen 1 §:n 1 momentin 9 kohta. Erityissäännöksiä on lisäksi runsaasti. Kohdan johdosta ehdotetaan kumottaviksi muun muassa Valtiontakuukeskuksesta annetun lain (111/ 1989) 13 § ja yritystuesta annetun lain (1136/1993) 33 §.

26 §:n 2 momentin johdantokappale:

Viranomainen voi salassapitosäännösten estämättä antaa tiedon toisen taloudellisesta asemasta taikka **liike- tai ammattisalaisuudesta**, terveydenhuollon tai sosiaalihuollon asiakassuhteesta tai myönnetystä etuudesta taikka 24 §:n 1 momentin 32 kohdassa tarkoitettua henkilön yksityiselämää koskevasta tai sitä vastaavasta muun lain mukaan salassa pidettävästä seikasta, jos tieto on tarpeen:

2. Laki oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa (381/2007)

5 §:n 1 momentin 3 kohta:

5 §. Salassa pidettävät tunnistetiedot.

Hallintotuomioistuimen diaariin tai vastaavaan asiakirjarekisteriin merkityt asianosaisen tai muun asiaan osallisen yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot on pidettävä salassa, jos se on välttämätöntä sen vuoksi, että ne yhdessä

hallintotuomioistuimen asiakirjarekisteriin tai päätökseen merkittyjen muiden tietojen kanssa ilmaisevat:

3) henkilön yksityisyyden tai turvallisuuden taikka henkilön tai yrityksen **liike- tai ammattisalaisuuden** suojaamiseksi muussa laissa salassa pidettäväksi säädetyn tiedon.

HE 12/2006 vp, s. 23: Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan salassa pidettäisiin ensinnäkin sellaiset tiedot asianosaisen ja muun oikeudenkäyntiin osallisen henkilöllisyydestä, jotka yhdessä muiden tuomioistuimen diaariin tai päätökseen merkittyjen tietojen kanssa ilmaisevat julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 20 tai 23-32 kohdassa salassa pidettäväksi säädetyn tiedon. Kyseessä olevissa kohdissa on kyse henkilön yksityisyyden suojan tai turvallisuuden taikka liike- ja ammattisalaisuuden suojaamisen vuoksi salassa pidettävistä tiedoista.

Tiedot asianosaisen ja muun asiaan osallisen henkilöllisyydestä pidettäisiin salassa myös silloin, kun ne yhdessä muiden diaariin tai päätökseen merkittyjen tietojen kanssa ilmaisevat verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetussa laissa salassa pidettäväksi säädetyn tiedon tai muussa laissa henkilön yksityisyyden tai turvallisuuden taikka liike- tai ammattisalaisuuden suojaamiseksi salassa pidettäväksi säädetyn tiedon. [..]

3. Laki rahanpesun selvittelykeskuksesta (445/2017)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

4 §:n 1 momentti:

4 §. Rahanpesun selvittelykeskuksen oikeus saada, käyttää ja luovuttaa tietoa.

Rahanpesun selvittelykeskuksella on oikeus saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitamaan asetetulta yhteisöltä sekä ilmoitusvelvollisilta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen ja selvittämisen kannalta välttämättömät tiedot ja asiakirjat maksutta sen estämättä, mitä **liike- ja ammattisalaisuutta** tai yksilön, yhteisön tai säätiön taloudellisia olosuhteita, taloudellista asemaa tai verotustietoja koskevien tietojen salassapidosta säädetään. Päätöksen salassa pidettävien tietojen hankkimisesta tekee selvittelykeskuksessa työskentelevä päällystöön kuuluva poliisimies.

4. Laki eläketurvakeskuksesta (397/2006)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

4 §:n 3 momentti:

Eläketurvakeskuksella on oikeus yhdistää ja käyttää 1 momentin tai työntekijän eläkelain 197 ja 198 §:n perusteella saamia henkilö- ja muita tietoja tutkimus- ja tilastotoiminnan lisäksi tämän lain 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua työeläketurvan kehittämistä varten tarvittavien selvitysten ja esitysten tekemiseen. Eläketurvakeskuksella on salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä oikeus antaa julkisten alojen työeläkelakien toimeenpanosta huolehtivalta eläkelaitokselta saadut eläkettä, eläkeoikeutta tai vakuuttamista koskevat tiedot tieteellistä tutkimusta, tilastointia tai viranomaisten suunnittelu- tai selvitystyötä varten siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 28 §:ssä säädetään. Tietoja käsiteltäessä on huolehdittava siitä, ettei kenenkään yksityisyys eikä **liike- tai ammattisalaisuus** vaarannu.

5. **Laki valtiontalouden tarkastusviraston oikeudesta tarkastaa eräitä Suomen ja Euroopan yhteisöjen välisiä varainsiirtoja (353/1995)**

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

4 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tämän lain mukaisia tehtäviä suoritettaessa saatuja tietoja toisen taloudellisesta asemasta, **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa poliisi- ja muille esitutkintaviranomaisille, tulli- ja syyttävöviranomaisille ja tuomioistuimelle rikoksen selvittämiseksi sekä Euroopan yhteisöjen toimielimille ja muille toimivaltaisille viranomaisille, jos yhteisön lainsäädännössä niin edellytetään.

6. **Laki liikennevahinkolautakunnasta (441/2002)**

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

10 §:n 1 momentti:

10 §. Salassapitovelvollisuus.

Joka liikennevahinkolautakunnan jäsenenä tai varajäsenenä tai palveluksessa olevana tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella taikka vakuutusyhtiölain (1062/1979) 18 luvun 6 b §:n nojalla on saanut tietää vakuutusyhtiön, sen asiakkaan tai jonkun muun taloudellista asemaa tai terveydentilaa tai muita henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka **liike- tai ammattisalaisuuden**, ei saa ilmaista tätä sivulliselle, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan tietojen ilmaisemiseen tai jollei laissa ole muuta säädetty.

7. Kemikaalilaki (599/2013)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

52 §:n 2 momentti:

Valvontaviranomainen saa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa valvonnassa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista toisille valvontaviranomaisille, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle, Elintarviketurvallisuusvirastolle ja vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 6 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille näiden suorittaessa laissa säädettyä valvontaa, sekä muiden EU-maiden valvontaviranomaisille Euroopan unionin kemikaalilainsäädännön valvontaa varten.

56 §:n 1 momentti:

Edellä 22 §:ssä tarkoitettujen tietojen toimittamisesta vastaavan toiminnanharjoittajan on erikseen mainittava **liike- ja ammattisalaisuuksiksi** katsomansa tiedot, jotka hän vaatii pidettäväksi salassa muilta kuin Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta. Vaatimuksen esittäjän on perusteltava vaatimuksensa.

57 §:n 1 momentin johdantokappale:

Riippumatta siitä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään **liike- tai ammattisalaisuudesta**, tämän lain 22 §:ssä tarkoitettua toiminnanharjoittajan vaatimuksen perusteella salassa pidettäviä eivät ole seuraavat kemikaaleja koskevat tiedot:

58 §:n 1 momentin johdantokappale:

Riippumatta siitä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään **liike- tai ammattisalaisuudesta**, tämän lain 5 luvussa tarkoitettua biosidivalmistetta koskevan hyväksymisen hakijan vaatimuksen perusteella salassa pidettäviä eivät ole seuraavat biosidivalmistetta koskevat tiedot:

8. Säteilylaki (592/1991)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

68 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tämän lain noudattamista valvottaessa

taikka säteilyturvaneuvottelukunnan jäsenen tai sihteerin tehtävässä saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta taikka **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa 57 §:n mukaisesti sekä syyttäjä- ja poliisiviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi.

9. Pelastuslaki (379/2011)

86 §:n 1 momentti:

86 §. Vaitioloovelvollisuus.

Pelastustoimen palveluksessa oleva tai pelastustoimintaan osallistuva sekä tämän lain 107 §:ssä tarkoitettu tutkintalautakunnan jäsen ja asiantuntija eivät saa pelastustoimeen kuulumattomalla tavalla käyttää hyödykseen eivätkä luvatta ilmaista muille tässä tehtävässään tietoon saamaansa seikkaa, jos siitä on laissa säädetty salassapitovelvollisuus taikka jos se koskee yksityistä **liike- tai ammattisalaisuutta**, taloudellista asemaa, henkilökohtaisia olosuhteita tai terveydentilaa.

HE 257/2010 vp, s. 82

86 §. Vaitioloovelvollisuus. Pykälän sisältö olisi pääpiirteissään sama kuin nykyisessä pelastuslain 85 §:ssä.

Pelastusviranomainen voi saada tehtävissään sellaisia viranomaistoimintaa, liiketoimintaa tai yksityistä henkilöä koskevia tietoja, jotka eivät ole julkisia tai jotka on erikseen säädetty salassa pidettäväksi. Vaitioloovelvollisuudesta ja tietojen luovuttamisen ehdoista on yhä tarpeellista säätää pelastuslaissa.

Viranomaisen hallussa olevia tietoja koskee laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999). Virkasalaisuuden rikkominen on säädetty rangaistavaksi rikoslain 40 luvun 5 §:ssä. Yksityisen tieto- ja viestintäsalaisuuden rikkominen on säädetty rangaistavaksi rikoslain 38 luvussa. Vastaava salassapitovelvollisuus kuin virkamiehillä on, ehdotetaan säädettäväksi myös muille pelastustoimintaan osallistuville henkilöille.

Pykälään on lisätty lakiehdotuksen 107 §:n mukaista onnettomuuden tutkintaa suorittavan tutkintalautakunnan jäsenen ja asiantuntijan vaitioloovelvollisuus. Tutkintalautakunnan jäsenen ja asiantuntijan oikeudesta saada muun muassa viranomaisilta tietoja tutkinnan yhteydessä säädetään lakiehdotuksen 88 §:ssä.

Pykälän 2 momentin mukainen tilanne muodostaisi poikkeuksen vaitioloovelvollisuudesta. Salassa pidettävä tieto voitaisiin säännöksen mukaan ilmaista, jos se olisi yksittäistapauksessa tarpeen hengen tai

terveyden suojaamiseksi tai huomattavan ympäristö- tai omaisuusvahingon välttämiseksi.

10. Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)

32 §:n 2 momentti:

Toiminnanharjoittaja voi Turvallisuus- ja kemikaaliviraston suostumuksella rajoittaa turvallisuus selvityksessä yleisölle annettavia tietoja, joita se pitää **liike- tai ammattisalaisuutena** tai muuten perustellusti luottamuksellisina.

HE 275/2014 vp, s. 15: Tämä pykälä vastaa nykyistä 31 §:ää ja on samansisältöinen sen kanssa. Pykälän 2 momentin mukaan toiminnanharjoittaja voi Turvallisuus- ja kemikaaliviraston suostumuksella rajoittaa turvallisuus selvityksessä yleisölle annettavia tietoja, joita se pitää liike- tai ammattisalaisuutena tai muuten perustellusti luottamuksellisina. Tämä rajoitus vastaa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 20 kohdan salassapitoperustetta. [..]

11. Lääkelaki (395/1987)

25 a §:n 1 momentti:

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen on laadittava arviointilausunto lääkevalmisteesta, jolle on haettu myyntilupaa. Arviointilausunto on päivitettävä aina, kun lääkevalmisteen laadusta, turvallisuudesta tai tehosta saadaan uusia merkittäviä tietoja. Arviointilausunnon ja sen perustelujen, joista on poistettu **liike- ja ammattisalaisuuden** piiriin kuuluvat tiedot, on oltava julkisesti saatavilla. Arviointilausuntoon on sisällyttävä yhteenveto, joka sisältää lääkkeen käyttöehtoja käsittelevän osuuden. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen on julkaistava lääkevalmistetta koskeva myyntilupapäätös, myyntilupaan liitetyt ehdot ja tarvittaessa tiedot ehtojen täyttämiseen liittyvistä määräajoista, valmisteyhteenveto sekä pakkausseloste.

30 j §:n 2 momentti:

Jos yleiseen tiedonantoon sisältyy henkilötietoja tai **liikesalaisuuden** piiriin kuuluvia tietoja, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus voi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa lain (621/1999) säännösten sekä henkilötietolain henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten estämättä ilmoittaa tällaisia tietoja siltä osin kuin niiden ilmoittaminen on välttämätöntä kansanterveyden suojelun vuoksi.

HE 200/2012 vp, s. 18: Pykälän 2 momentin mukaan, jos Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen antamaan yleiseen tiedonantoon sisältyisi henkilötietoja tai liikesalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja, keskus

voisi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) sekä henkilötietolain (523/1999) henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten estämättä ilmoittaa tiedot, jos niiden ilmoittaminen olisi välttämätöntä kansanterveyden suojelun vuoksi. Yleisessä tiedonannossa voitaisiin esimerkiksi joutua julkaisemaan lääkevalmisteen kulutustietoja, jotka kuuluvat muuten liikesalaisuuden nojalla salassa pidettäviin tietoihin.

90 §. Apteekkari tai hänen apulaisensa ei saa luvattomasti ilmaista sellaista yksityisen tai perheen salaisuutta, josta hän on tehtävässään saanut tiedon.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus saa luovuttaa tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessaan saamia tietoja yksityisen tai yhteisön **liike- tai ammattisalaisuudesta** Euroopan unionin toimielimelle ja muulle valvontaviranomaiselle Euroopan yhteisön säädöksissä edellytetyllä tavalla sekä Elintarviketurvallisuusvirastolle, sosiaali- ja terveysministeriölle, lääkkeiden hintalautakunnalle, Kansaneläkelaitokselle sekä poliisi-, tull- ja syyttäväviranomaiselle silloin, kun se on tarpeen niiden lakisäateisten tehtävien hoitamiseksi.

(ks. HE 1998/30)

12. Tietoyhteiskuntakaari (917/2014) (146 §, 147 §, 150 §, 151 § ja 153 § ovat ryhmässä D)

69 §:n 1 momentti:

Viestintävirasto voi 53 tai 55 §:n mukaisella päätöksellä asettaa teleyritykselle ja 57 §:n 2 momentissa tarkoitettulle yritykselle avoimuutta koskevia velvollisuuksia, joiden mukaan teleyrityksen on julkaistava käyttöoikeuden luovuttamisen tai yhteenliittämisen kannalta merkitykselliset tiedot, kuten palvelun toimitusehdot, tekniset eritelmät, hinnasto sekä tehdyt sopimukset siltä osin, kun ne eivät sisällä **liikesalaisuuksia** tai luottamuksellisia tietoja.

HE 221/2013 vp, s. 128: Liikesalaisuuksia on arvioitava viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti.

80 §:n 1 momentti:

Teleyritys saa käyttää 7 ja 8 luvun käyttöoikeuden luovutuksen, 9 luvun yhteenliittämisen yhteydessä ja 79 §:n nojalla saatuja toista teleyritystä koskevia tietoja vain siihen tarkoitukseen, jota varten ne on teleyritykselle annettu. Tietoja saavat teleyrityksessä käsitellä ainoastaan ne, jotka tarvitsevat tietoja välttämättä työssään. Tietoja on muutoinkin käsiteltävä siten, ettei toisen teleyrityksen **liikesalaisuuksia** vaaranneta.

13. Laki maatalouden rakennetuista (1476/2007)

40 a §:n 3 momentti:

Edellä 1 momentissa tarkoitetulla tarjouksen tekijällä, hänen edustajallaan ja avustajallaan ei ole oikeutta tietoon, jonka elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on saanut 1 momentissa tarkoitetun vastauksen antamiseksi ja joka koskee toisen tarjouksen tekijän **liike- ja ammattisalaisuutta**. Tieto tarjousten vertailussa käytetystä hinnasta ja muusta tekijästä on kuitenkin aina annettava.

HE 40/2011 vp, s. 4: Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen maatalouden rakennetuista annetun lain 40 a §:ssä tarkoitetun vastauksien antamiseksi saamiin liike- ja ammattisalaisuutta koskeviin tietoihin sovellettaisiin vastaavia rajoituksia kuin julkisuuslain 11 §:n 2 momentin 6 kohdan nojalla sovelletaan viranomaisen järjestämässä tarjouskilpailussa.

14. Laki maatalouden tukien toimeenpanosta (192/2013)

53 §:n 3 kohta:

Tässä laissa säädettyä tehtävää suorittaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa valtion ja kunnan viranomaisille tässä laissa säädetyn tehtävän suorittamista varten sekä syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämiseksi.

HE 165/2012 vp, s. 28: Pykälän 3 momentissa säädettäisiin sellaisten salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta muille viranomaiselle, jotka on saatu toimeenpanolaissa säädettyä tehtävää suorittaessa. Tällaisia tietoja voisivat olla esimerkiksi tiedot yksityishenkilön, yrityksen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, liike- tai ammattisalaisuudesta taikka yksityisen henkilökohtaisista olosuhteista. Edellä mainittuja tietoja saisi luovuttaa salassapitosäännösten estämättä valtion ja kunnan viranomaisille toimeenpanolaissa säädetyn tehtävän suorittamista varten sekä syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämiseksi. Ehdotus vastaa asialliselta sisällöltään voimassa olevan täytäntöönpanolain 6 §:ää.

15. Hallintolainkäyttölaki (586/1996) (Myös ryhmässä D)

39 b §:n 3 momentin 1 kohta:

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, todistaja saa kieltäytyä todistamasta siltä osin kuin todistaminen ilmaisisi:

1) **liike- tai ammattisalaisuuden**, jolleivät erittäin tärkeät syyt ottaen huomioon asian laatu, todisteen merkitys asian ratkaisemisen kannalta ja seuraukset sen esittämättä jättämisestä sekä muut olosuhteet vaadi todistamista; tai

HE 254/2014 vp, s. 13: Momentin 2 kohdan [laissa 1 kohdan, HE mukainen 1 kohta poistettu] mukaan todistaja saisi kieltäytyä kertomasta myös liike- tai ammattisalaisuuden. Niitä ovat viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentit 17 ja 20 kohdassa tarkoitettu liike- ja ammattisalaisuus ja rikoslain 30 luvun 11 §:ssä määritelty yrityssalaisuus.

16. Kirjanpitolaki (1336/1997)

8 luvun 3 §

3 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.

Kirjanpitolautakunnan jäsen ja lain valvontatehtävää suorittava henkilö saavat viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä antaa tämän lain mukaista tehtävää suorittaessa saatuja tietoja kirjanpitovelvollisen tai jonkun muun **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka jonkun taloudellisesta asemasta tai henkilökohtaisista oloista esitutkintaviranomaiselle ja syyttäjälle rikoksen selvittämiseksi.

HE 30/1998 vp, s. 119.

1.12. Kirjanpitolaki

8 luvun 3 §. *Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.* Kirjanpitolain [\(1336/1997\)](#) 8 luvun 3 §:ssä säädetään kirjanpitolautakunnan jäsenen ja lain valvontatehtävää suorittavan henkilön salassapitovelvollisuudesta sekä perusteista, joilla tietoja voidaan luovuttaa. Koska vastaavat salassapitoperusteet otettaisiin lakiin viranomaisten toiminnan julkisuudesta, ehdotetaan pykälää muutettavaksi niin, että salassapitovelvollisuutta koskeva säännös poistettaisiin. Pykälään jäisi ainoastaan tietojen luovuttamista koskeva säännös, josta jätettäisiin pois perusteet, jotka sisältyvät ehdotettuun lakiin viranomaisten toiminnan julkisuudesta. Salassa pidettävien tietojen luovuttamisen perusteeksi jäisi pykälään vain tietojen luovuttaminen esitutkinta- ja poliisiviranomaiselle. Pykälän otsikko muutettaisiin vastaamaan pykälän sisältöä.

17. Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta (719/1994)

17 §. Tiedonsaanti toiselta viranomaiselta.

Valvontaviranomaisella on viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada valvontaa varten tarpeellisia **liike- tai ammattisalaisuuden** piiriin kuuluvia tietoja toiselta viranomaiselta.

HE 30/1998 vp, s. 123

1.28. Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta

17 §. *Tiedonsaanti toiselta viranomaiselta.*

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (719/1994) 17 §:ssä säädetään valvontaviranomaisen oikeudesta saada tietoja lain 23 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä. Koska salassapitosäännös ehdotuksen mukaan poistetaan, tulee 23 §:n sijasta viitata viranomaisten toiminnan julkisuutta koskevassa laissa säädettyyn salassapitovelvollisuuteen. Valvontaviranomaisen tietojen saanti rajoitettaisiin 23 §:n salassapitoperusteen mukaisesti liike- ja ammattisalaisuuksiin.

18. Terveystietosuojelulaki (763/1994)

59 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tämän lain noudattamista valvottaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa 4, 5 ja 7 §:ssä mainituille viranomaisille tai muulle viranomaiselle, joka tarvitsee tietoja terveystietosuojelun alaan kuuluvan viranomaistehtävän suorittamiseksi, sekä syyttäjä- ja poliisiviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi.

HE 30/1998 vp, s. 127

59 §. *Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi niin, että salassapitovelvollisuutta koskeva säännös poistettaisiin. Samoin poistettaisiin tarpeettomana 3 momentin säännös, jonka mukaan yksityisen henkilön terveydentilatietojen salassapidosta säädetään erikseen. Pykälään jäisi ehdotuksen mukaan ainoastaan salassa pidettävien tietojen luovuttamista koskeva säännös, joka säilyisi ennallaan. Lisäksi pykälän otsikko muutettaisiin vastaamaan säännöksen sisältöä.

19. Laki alusturvallisuuden valvonnasta (370/1995)

21 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tässä laissa säädettyjä tehtäviä suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka jonkun terveydentilasta tai 20 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tekijän henkilöllisyydestä luovuttaa syyttäjä- ja poliisiviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi.

(ks. HE 30/1998 vp)

20. Laki eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta (1992/1996)

24 §:n johdantokappale:

24 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tämän lain mukaisia tehtäviä suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa:

(ks. HE 30/1998 vp)

21. Eläinsuojelulaki (247/1996)

62 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten noudattamista valvottaessa taikka 48 §:ssä tarkoitettua selvitystä tai tutkimusta suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa:

- 1) valvontaviranomaisille tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten;
- 2) syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämiseksi;
- 3) Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen tai Euroopan yhteisön oikeusjärjestyksen edellyttämille ulkomaisille toimielimille ja tarkastajille kyseisen sopimuksen tai oikeusjärjestyksen niin edellyttäessä.

(ks. HE 30/1998 vp)

22. Vesihuoltolaki (119/2001)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

35 §. Salassapitovelvollisuus

Tämän lain mukaista tehtävää suorittavan salassapitovelvollisuuteen sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tämän lain mukaisia tehtäviä

suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa:

- 1) valvontaviranomaiselle tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten;
- 2) rikoksen selvittämiseksi syyttäjä- ja poliisiviranomaiselle.

23. Laki yksityisestä terveydenhuollosta (152/1990)

15 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tässä laissa säädettyä tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai **yhteisön liike- tai ammattisalaisuudesta** tai taloudellisesta asemasta taikka jonkun henkilökohtaisista oloista luovuttaa syyttäjä- ja poliisiviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi taikka muulle tässä laissa tarkoitetulle valvontaviranomaiselle tämän tehtävän suorittamista varten

Alkuperäistä pykälää koskien: HE 46/1989 vp, s. 19: 15 §. *Virkamiesten vaitiolovelvollisuus*. Liike- tai ammattisalaisuuksien suojaa koskevilla säännöksellä pyritään estämään virkamiehen hallussa olevan liike- tai ammattisalaisuudeksi katsottavan tiedon siirtyminen epäasiallisella tavalla joko toiselle elinkeinonharjoittajalle tai muulle henkilölle, jolla voisi olla hyötyä kysymyksessä olevasta tiedosta, sekä tällaisen salaisuuden käyttäminen virkamiehen omaksi hyväksi. Liikesalaisuudella tarkoitetaan seikkaa, jonka salassa pysymisellä on merkitystä sen yrityksen elinkeinotoiminnalle, jonka hallussa liikesalaisuus on. Säännös on tarkoitettu hillitsemään epäsuotavien keinojen käyttöä tietojen hankkimiseksi.
(ks. myös HE 30/1998 vp)

24. Laki lääketieteellisestä tutkimuksesta (488/1999)

23 §. Virkavastuu ja salassapito

Tutkimuksesta vastaava henkilö ja eettisen toimikunnan jäsen toimivat virkavastuulla.

Joka tämän lain mukaisia asioita käsiteltäessä on saanut tietoonsa tutkimussuunnitelmaa koskevia luottamuksellisia tietoja, tietoja toisen henkilön ominaisuuksista, terveydentilasta, henkilökohtaisista oloista tai taloudellisesta asemasta tai elinkeinonharjoittajan **liike- tai ammattisalaisuuksia**, ei saa sivulliselle ilmaista näin saamiaan tietoja.

HE 229/1998 vp, s. 20-21.

23 §. Virkavastuu ja salassapito. Ehdotetussa laissa annettaisiin tutkimuksesta vastaavalle henkilölle ja tutkimuseettisen toimikunnan jäsenille julkisia tehtäviä. Tämän takia säännöksessä todettaisiin selvyuden vuoksi, että nämä toimivat tehtävässään virkavastuulla. Virkavastuu merkitsee sitä, että heidän toimintaansa voidaan tarvittaessa arvioida rikoslain virkamiehiä koskevien säännösten perusteella ja että he ovat tehtävässään myös eduskunnan oikeusasiamiehen ja valtioneuvoston oikeuskanslerin valvonnan alaisia.

Ehdotetun säännöksen mukaan jokaisen tutkimuseettisen asian käsittelyyn osallistuneen olisi myös pidettävä salassa tehtävässään tietoonsa tulleet tutkimussuunnitelmaa koskevat asian luonteen vuoksi luottamukselliset tiedot, yksityistä henkilöä koskevat arkaluonteiset tiedot ja elinkeinonharjoittajan liike- ja ammattisalaisuudet. Asian luonteen vuoksi salassa pidettävänä tietona ei olisi pidettävä esimerkiksi tutkimuksen tekijän henkilöä ja tutkimusaihetta.

25. Laki lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksesta (593/2009)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

7 §. Tietojen saanti.

Keskuksella on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä seuraavat tiedot silloin, kun ne ovat välttämättömiä 2 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamiseksi:

- 1) lääkkeiden hintalautakunnalta lääkevalmisteen korvattavuutta ja tukkuhintaa koskevan hakemuksen yhteydessä sille luovutetut tai siellä syntyneet tiedot;
- 2) Kansaneläkelaitokselta lääkkeiden määräämistä ja korvaamista koskevat tilasto- ja rekisteritiedot;
- 3) Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta tilasto- ja rekisteritiedot;
- 4) Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta tarvittavat rekisteritiedot.

Keskus ei saa luovuttaa tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessaan saamiaan tietoja yksityisen tai yhteisön **liike- tai ammattisalaisuudesta** tai muuta salassa pidettävää tietoa.

26. Alkoholilaki (1143/1994)

45 §:n 1 momentti:

45 §. Salassapitovelvollisuus.

Joka tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan on saanut tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta tai **liike- tai**

ammattisalaisuudesta, ei saa ilmaista niitä eikä käyttää oikeudettomasti, ellei se, jonka hyväksi salassapitovelvollisuus on säädetty, anna tähän suostumustaan.

HE 119/1994 vp. s. 40

45 §. *Salassapitovelvollisuus*. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että lain määrittämiä tehtäviä suoritettaessa tietoon tulleita taloudellista asemaa tai **liike- ja ammattisalaisuutta** koskevia seikkoja ei saisi ilman asianomaisen suostumusta ilmaista tai käyttää oikeudettomasti. [..]

27. Laki metsänviljelyaineiston kaupasta (241/2002)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

22 §:n 1 momentti:

22 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tässä laissa tarkoitettua tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta taikka **liike- tai ammattisalaisuudesta** luovuttaa tämän lain 15 ja 16 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten.

23 §. Euroopan unionin jäsenvaltioiden viranomaisten välinen tiedonvaihto.

Valvontaviranomainen saa luovuttaa metsänviljelyaineistodirektiivin valvonnan edellyttämiä tietoja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden viranomaisille. Luovutettaessa henkilötietoja on noudatettava, mitä henkilötietolaissa säädetään. Tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta taikka **liike- tai ammattisalaisuudesta** ei kuitenkaan saa luovuttaa.

28. Taimiaineistolaki (1205/1994)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

9 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tässä laissa säädettyä tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön **liike- tai**

ammattisalaisuudesta tai taloudellisesta asemasta luovuttaa syyttäjä- ja poliisiviranomaiselle pakkokeinolain (806/2011) 8 luvun 2 §:ssä tarkoitetun rikoksen selvittämiseksi sekä tämän lain 7 ja 7 a §:ssä tarkoitetuille viranomaisille tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten.

29. Laki kasvinterveyden suojelemisesta (702/2003)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

24 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tässä laissa säädettyä tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka taloudellisesta asemasta luovuttaa syyttäjä- ja poliisiviranomaiselle pakkokeinolain (806/2011) 8 luvun 2 §:ssä tarkoitetun rikoksen selvittämiseksi sekä tämän lain 13 ja 14 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten.

30. Painelaitelaki (1144/2016)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

80 §:n 2 momentti:

80 §. Tiedonsaanti viranomaiselta ja salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.

--

Valvontaviranomainen saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa valvonnassa saamiaan tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista: [..]

31. Sähköturvallisuuslaki (1135/2016)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

90 §:n 2 momentti:

Sähköturvallisuusviranomainen saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa valvonnassa saamiaan tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista:

32. Laki hukkakauran torjunnasta (185/2002)

16 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tässä laissa tarkoitettua tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta taikka **liike- tai ammattisalaisuudesta** luovuttaa syyttäjä- ja poliisiviranomaiselle pakkokeinolain (806/2011) 8 luvun 2 §:ssä tarkoitettun rikoksen selvittämiseksi sekä tämän lain 3 luvussa tarkoitetuille viranomaisille tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten.

HE 50/2001 vp, s. 13

16 §. *Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.* Pykälän mukaan laissa tarkoitettua tehtävää suorittaessa saatu tieto yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta taikka liike- tai ammattisalaisuudesta voidaan luovuttaa syyttäjä- tai poliisiviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä valvontaviranomaisille tämän lain mukaisten tehtävien hoitamiseksi. Säännös vastaa nykyisen julkisuuslainsäädännön vaatimuksia.

33. Konkurssilaki (120/2004)

14 luvun 13 §:n 1 momentti:

13 §. Salassapitovelvollisuus

Pesänhoitaja, velkoja tai velkojatoimikunnan jäsen taikka hänen palveluksessaan oleva tai hänen käyttämänsä avustaja tai asiantuntija ei saa ilmaista sivulliselle eikä käyttää yksityiseksi hyödykseen menettelyn yhteydessä tietoonsa saamaa seikkaa, joka koskee velallisen taloudellista asemaa, terveydentilaa tai muita henkilökohtaisia oloja taikka velallisen tai konkurssipesän **liike- tai ammattisalaisuutta**, jollei se, jonka hyväksi vaitiovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan tietojen ilmaisemiseen tai laissa muuta säädetä. Salassapitovelvollisuus ei estä konkurssipesän hallintoa käyttämästä tietoja siltä osin kuin se on tarpeen pesän hoitamiseksi ja selvittämiseksi tai omaisuuden muuttamiseksi rahaksi.

HE 26/2003 vp, s. 140: 13 §. *Salassapitovelvollisuus.* Pykälän 1 momentissa on salassapitosäännös, joka koskee pesänhoitajaa, velkojatoimikunnan jäsentä, velkojaa, näiden palveluksessa olevia henkilöitä sekä näiden käyttämiä avustajia ja asiantuntijoita. Nämä eivät saisi luvatta ilmaista velallisen taloudellista asemaa,

terveydentilaa tai muita henkilökohtaisia oloja taikka velallisen tai konkurssipesän liike- tai ammattisalaisuutta koskevia seikkoja, jotka ovat konkurssimenettelyn yhteydessä tulleet heidän tietoonsa. Kiellettyä olisi myös salassa pidettävien tietojen käyttäminen yksityiseksi hyödyksi.

Konkurssissa liike- ja ammattisalaisuutta koskevat salassa pidettävät tiedot voivat liittyä lähinnä vain liiketoiminnallisiin seikkoihin. Salassapidettäviä tietoja eivät ole esimerkiksi pesäluettelosta ilmenevät tai muut konkurssipesän varallisuusasemaa koskevat tiedot. Pesän omaisuuden myyntiä koskevat tiedot voivat sen sijaan olla salassapidettäviä. Jos konkurssipesä jatkaa liiketoimintaa, liike- ja ammattisalaisuutta koskevien tietojen piiri on vastaava kuin toimivissa yrityksissä yleensä. Selvyyden vuoksi säännöksessä mainitaan, ettei salassapitovelvollisuus estä konkurssipesän hallintoa käyttämästä tietoja siltä osin kuin se on tarpeen pesän hoitamiseksi ja selvittämiseksi tai omaisuuden rahaksi muuttamiseksi

34. Laki konkurssipesien hallinnon valvonnasta (109/1995)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

16 §.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä konkurssiasiamies saa luovuttaa tehtävässään saamiaan tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista tuomioistuimelle ja verohallinnolle sekä syyttäjä- ja poliisiviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi. Konkurssiasiamiehellä on oikeus antaa salassa pidettävä tieto myös sille, joka tarvitsee sitä etujensa tai oikeuksiensa suojelemiseksi tai velvollisuuksiensa hoitamiseksi.

35. Eläinlääkintähuoltolaki (765/2009)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

36 §:n johdantokappale:

36 §. Salassa pidettävät tiedot.

Valvonnassa saatuja tietoja koskevasta salassapitovelvollisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa.

Salassapitovelvollisuuden estämättä voidaan tämän lain noudattamista valvottaessa tai valvontaan liittyvää tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, **liike- ja ammattisalaisuudesta** taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa:

[..]

36. Laki kasvinsuojeluaineista (1563/2011)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

32 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tässä laissa säädettyä tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön **liike- tai ammattisalaisuudesta** tai taloudellisesta asemasta luovuttaa:
[..]

37. Hevoskilpailulaki (796/1993)

14 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tässä laissa tarkoitettua tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön **liike- tai ammattisalaisuudesta** tai taloudellisesta asemasta luovuttaa syyttäjä- ja poliisiviranomaiselle pakkokeinolain (806/2011) 8 luvun 2 §:ssä tarkoitettun rikoksen selvittämiseksi sekä tämän lain 11 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten.

HE 69/1993 vp,

14 §. *Salassapitovelvollisuus*. Ehdotettu säännös vastaa normaalia elinkeinonharjoittajan liike- ja ammattisalaisuudesta sekä taloudellisesta tilanteesta saatujen tietojen salassapitovelvollisuutta.

38. Laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi (9/2014)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

23 §. Tietojen luovuttaminen.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tämän lain mukaista tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja luonnollisen henkilön, yhteisön tai säätiön taloudellisesta asemasta, **liike- ja ammattisalaisuudesta** taikka luonnollisen henkilön henkilökohtaisista oloista luovuttaa työ- ja elinkeinoministeriölle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Innovaatorahoituskeskus Tekesille, valtion erityisrahoitusyhtiölle, maa- ja metsätalousministeriölle,

Maaseutuvirastolle, työ- ja elinkeinotoimistolle sekä veroviranomaiselle, jos se on tarpeen asianomaiselle viranomaiselle tai erityisrahoitusyhtiölle kuuluvien avustusasioiden käsittelyn tai valvontatehtävien hoitamiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettut tiedot voidaan luovuttaa myös konekielisessä muodossa tai teknisen käyttöyhteyden avulla.

39. Jätelaki (646/2011)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

146 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tämän lain mukaisia tehtäviä suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa valvontaviranomaiselle tai ympäristöministeriölle tämän lain mukaisten tehtävien suorittamiseksi taikka syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi. Lisäksi muutoin salassa pidettäviä tietoja voidaan luovuttaa tulliviranomaisille jäteverolain (1126/2010) ja eräiden juomapakkausten valmisteverosta annetun lain toimeenpanon valvontaa varten.

40. Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

210 §. Salassapitovelvollisuus ja salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.

Tämän lain mukaista tehtävää suorittavan salassapitovelvollisuuteen sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään. Toiminnan päästö- ja tarkkailutiedot sekä ympäristön laatutiedot eivät kuitenkaan ole salassa pidettäviä.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tämän lain mukaisia tehtäviä suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa valvontaviranomaiselle tai ympäristöministeriölle tämän lain mukaisten tehtävien suorittamiseksi taikka syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen niin edellyttäessä.

41. Laki tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta (497/2013)/

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

43 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten noudattamista valvottaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa:

- 1) tämän lain noudattamista valvoville viranomaisille tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten;
- 2) syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaisille pakkokeinolain (450/1987) 5 luvun 1 §:ssä tarkoitetun rikoksen selvittämiseksi;
- 3) Euroopan unionin lainsäädännössä tai Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitetuille ulkomaisille toimielimille ja tarkastajille, kun Euroopan unionin lainsäädännössä tai sopimuksessa niin edellytetään.

42. Laki eläinten kuljetuksesta (1429/2006)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

33 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tässä laissa säädettyä tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön **liike- tai ammattisalaisuudesta** tai taloudellisesta asemasta taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa:

- 1) syyttäjä- ja poliisiviranomaisille pakkokeinolain (806/2011) 8 luvun 2 §:ssä tarkoitetun rikoksen selvittämiseksi;
- 2) Elintarviketurvallisuusvirastolle ja valvontaviranomaiselle tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten; sekä
- 3) Euroopan unionin lainsäädännössä tai Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitetuille ulkomaisille toimielimille ja tarkastajille Euroopan unionin lainsäädännön tai sopimuksen niin edellyttäessä.

43. Laki eläimistä saatavista sivutuotteista (517/2015)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

52 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.

Valvonnassa saatuja tietoja koskevasta salassapitovelvollisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) sekä valvonta-asetuksen 7 artiklassa. Salassapitovelvollisuuden estämättä voidaan tämän lain noudattamista valvottaessa tai valvontaan liittyvää tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa:

- 1) valtion ja kunnan viranomaisille tämän lain mukaisia tehtäviä varten;
- 2) syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämiseksi;
- 3) ulkomaisille toimielimille ja tarkastajille, jos Euroopan unionin lainsäädännössä tai muussa Suomea sitovassa kansainvälisessä veloitteessa niin edellytetään.

44. Laki terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista (629/2010)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

57 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja 56 §:n 2 momentissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto saa luovuttaa tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaan liittyvää tehtävää suorittaessaan saamia tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka yksityisen henkilön terveydentilasta tai henkilökohtaisista oloista:

- 1) valtion viranomaiselle tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten;
- 2) syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi;
- 3) viranomaisen ja ilmoitetun laitoksen tietojen vaihtoa varten; sekä
- 4) toimivaltaiselle ulkomaan viranomaiselle ja kansainväliselle toimielimelle Euroopan unionin direktiiviin tai Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen perustuvan veloitteen

45. Lannoitevalmistelaki (539/2006)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

27 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tässä laissa tarkoitettua tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka taloudellisesta asemasta luovuttaa:

- 1) syyttäjä- ja poliisiviranomaiselle pakkokeinolain (806/2011) 8 luvun 2 §:ssä tarkoitetun rikoksen selvittämiseksi;
- 2) tämän lain 17 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille ja 18 §:n 1 momentissa tarkoitetuille tarkastajille tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten; sekä
- 3) Euroopan unionin lainsäädännössä tai muussa Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitetuille ulkomaisille toimielimille ja tarkastajille Euroopan unionin lainsäädännön tai sopimuksen niin edellyttäessä.

46. Elintarvikelaki (23/2006)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

81 §. Salassa pidettävät tiedot.

Valvonnassa saatuja tietoja koskevasta salassapitovelvollisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa sekä valvonta-asetuksen 7 artiklassa. Salassapitovelvollisuuden estämättä voidaan tämän lain noudattamista valvottaessa tai valvontaan liittyvää tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa:

- 1) valtion ja kunnan viranomaisille tämän lain mukaisia tehtäviä varten;
- 2) syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämiseksi;
- 3) ulkomaisille toimielimille ja tarkastajille, jos Euroopan yhteisön lainsäädännössä tai muussa Suomea sitovassa kansainvälisessä veloitteessa niin edellytetään.

47. Hissiturvallisuuslaki (1134/2016)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

74 §. Tiedonsaanti viranomaiselta ja salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.

Hissiturvallisuusviranomaisella on oikeus salassapitovelvollisuuden ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä saada esitutinnan tai valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja toiselta viranomaiselta.

Hissiturvallisuusviranomaisen saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa valvonnassa saamia tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista:

- 1) syyttäjälle syyteharkintaa varten ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen ehkäisemiseksi tai selvittämiseksi;
- 2) pelastusviranomaiselle ja työsuojeluviranomaiselle, jos tiedon luovuttaminen on viranomaisen tehtävien suorittamisen kannalta välttämätöntä;
- 3) toimivaltaiselle toisen valtion viranomaiselle ja kansainväliselle toimielimelle Euroopan unionin säädökseen tai Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen perustuvan velvoitteen täyttämiseksi.

48. Laki eräiden tuotteiden markkina- ja valvonnasta (1137/2016)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

13 §. Oikeus luovuttaa salassa pidettäviä tietoja.

Markkina- ja valvontaviranomaisen saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa valvonnassa saamia tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista:

- 1) syyttäjälle syyteharkintaa varten ja poliisille ja muille esitutkintaviranomaisille rikoksen ehkäisemiseksi tai selvittämiseksi;
- 2) pelastusviranomaiselle sekä työsuojelu-, ympäristönsuojelu-, kuluttajansuoja- ja poliisiviranomaiselle tai muulle markkina- ja valvontaviranomaiselle, joka valvoo tuotelainsäädäntöä, jos tiedon luovuttaminen on välttämätöntä viranomaisen tehtävien suorittamisen kannalta taikka näiden suorittaessa laissa säädettyä valvontaa;
- 3) toimivaltaiselle ulkomaan viranomaiselle ja kansainväliselle toimielimelle Euroopan unionin säädökseen tai Suomea sitovaan kansainväliseen sopimukseen perustuvan velvoitteen toteuttamiseksi.

49. Laki jalometallituotteista (1029/2000)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

15 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.

Viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tämän lain noudattamisen valvontaan liittyvää tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen, yhteisön tai säätiön taloudellisesta asemasta, **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa:

- 1) syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämiseksi;
- 2) Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitetuille ulkomaisille toimielimille ja tarkastajille kyseisen sopimuksen niin edellyttäessä.

50. Laki eräiden riskin aiheuttavien tuotteiden markkinavalvontaan liittyvien tietojen ilmoittamisesta Euroopan komissiolle (1197/2009)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

5 §. Salassa pidettävät tiedot.

Tässä laissa tarkoitetuissa ilmoituksissa olevia tietoja koskevasta salassapitovelvollisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) sekä tämän lain 1 §:n 1 momentissa mainitun asetuksen 19 artiklassa ja direktiivin 16 artiklassa. Salassapitovelvollisuuden estämättä voidaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, **liike- ja ammattisalaisuudesta** taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle, markkinavalvontaviranomaiselle tai Euroopan komissiolle.

51. Siemenkauppalaki (728/2000)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

26 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tässä laissa tarkoitettua tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta taikka **liike- tai ammattisalaisuudesta** luovuttaa syyttäjä- ja poliisiviranomaiselle pakkokeinolain (806/2011) 8 luvun 2 §:ssä tarkoitettun rikoksen selvittämiseksi sekä tämän lain 15–17 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten.

52. Laki erikoiskasvien markkinoimismaksuista (978/1991)

22 §. Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tässä laissa tarkoitettua tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön **liike- tai**

ammattisalaisuudesta tai taloudellisesta asemasta luovuttaa syyttäjä- ja poliisiviranomaisille rikoksen selvittämiseksi sekä 21 §:ssä tarkoitetulle henkilölle tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten.

(ks. HE 30/1998 vp)

53. Laki kosmeettisista valmisteista (492/2013)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

16 §:n 2 momentti:

Sen mukaan mitä 1 momentissa säädetään, valvontaviranomainen saa luovuttaa valvottaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, **liike- tai ammattisalaisuudesta** taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle, Elintarviketurvallisuusvirastolle ja Kilpailu- ja kuluttajavirastolle laissa säädettyä valvontaa varten, muiden EU-maiden toimivaltaisille viranomaisille EU:n kosmetiikka-asetuksen 29 ja 30 artiklan mukaisesti sekä esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi ja syyttäjälle syyteharkintaa varten.

54. Laki laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueille (1186/2009)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

15 §:n 1 momentti:

15 §. Tietojen luovutusvelvollisuus.

Teleyrityksellä sekä tuen hakijalla on liikenne- ja viestintäministeriön tai Viestintäviraston pyynnöstä velvollisuus kerätä ja **liike- ja ammattisalaisuuksien** estämättä luovuttaa liikenne- ja viestintäministeriölle sekä Viestintävirastolle laajakaistahankkeen ohjauksen ja valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja. Tiedot on luovutettava viranomaisen pyytämässä muodossa viipymättä ja maksutta.

55. Tupakkalaki (549/2016)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

21 §:n 2 momentti:

Valmistajan ja maahantuojan on tässä luvussa tarkoitettuja tietoja toimittaessaan ilmoitettava, mitä ilmoittamiaan tietoja se pitää **liike- tai ammattisalaisuuksina**.

30 §:n 2 momentti:

--

Valmistajan ja maahantuojan on tässä luvussa tarkoitettuja tietoja toimittaessaan ilmoitettava, mitä ilmoittamiaan tietoja se pitää **liike- tai ammattisalaisuuksina**.

--

42:n 4 momentti:

Liike- ja ammattisalaisuuksien ja henkilötietojen suojasta säädetään erikseen.

88 §. Tietojen luovuttaminen.

Salassapitosäännösten estämättä Valvira tai kunta saa luovuttaa toiselle valvontaviranomaiselle tämän lain noudattamista valvottaessa tai valvontaan liittyvää tehtävää suorittaessa saatuja tietoja **liike- tai ammattisalaisuudesta**, jos tiedot ovat välttämättömiä kyseiselle viranomaiselle säädetyn valvontatehtävän hoitamiseksi. Tietoja saa luovuttaa myös EU:n lainsäädännön tai muun Suomea sitovan kansainvälisen velvoitteen edellyttämille ulkomaisille toimielimille ja tarkastajille kyseisen lainsäädännön tai sopimuksen niin edellyttäessä.

94 §:n 2 momentti:

Valvira asettaa 14 §:n 1 momentin 1–4 kohdan sekä 15, 18, 26 ja 29 §:n nojalla saadut tiedot **liike- ja ammattisalaisuuksia** lukuun ottamatta yleisön saatavilla olevalle verkkosivustolle, josta tietoja voi hakea ainoastaan yksittäisinä hakuina käyttäen hakuperusteena tuotteen nimeä taikka rekisteröidyn nimeä tai yritys- ja yhteisötunnusta.

56. Vakuutusyhdistyslaki (1250/1987)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

16 luvun 10 §:n 1 momentti:

Joka vakuutusyhdistyksen tai sen palveluyrityksen palveluksessa tai näiden toimielinten jäsenenä tai varajäsenenä tai vakuutusyhdistyksen toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan taikka vakuutusalan lautakunnan tai vastaavan toimielimen palveluksessa tai jäsenenä tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella taikka 2–5 momentin nojalla on saanut tietää vakuutusyhdistyksen, sen asiakkaan tai jonkun muun taloudellista asemaa tai terveydentilaa tai muita henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka **liike- tai ammattisalaisuuden**, ei saa ilmaista tätä sivulliselle, jollei se, jonka hyväksi salassapitovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan tietojen ilmaisemiseen tai jollei laissa ole muuta säädetty. Asiakasta koskevia salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja ei

saa antaa myöskään yhdistyskokoukselle eikä kokoukseen osallistuvalla osakkaalle, lukuun ottamatta yhdistyskokouksen ääniluettelo.

57. Laki julkisesti tuetuista vienti- ja alusluotoista sekä korontasauksesta (1543/2011)/

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

16 §. Tietojen antaminen ja niiden luottamuksellisuus

Työ- ja elinkeinoministeriöllä on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada luotto- tai rahoituslaitokselta ja luoton saajalta tarkastettavikseen kaikki valvonnan kannalta tarpeellisiksi katsomansa asiakirjat ja muut tallenteet. Valvottavan on ilman aiheetonta viivytystä toimitettava työ- ja elinkeinoministeriölle tai sen määräämälle tarkastajalle ministeriön tai tarkastajan pyytämät valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Tarkastusta suorittavalla on lisäksi oikeus päästä tarkastusta varten luotto- ja rahoituslaitoksen ja luoton saajan toimitiloihin. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvassa paikassa.

Joka korontasauksen tai vienti- tai alusluoton valvontaan liittyvää tarkastus- tai muuta tehtävää suorittaessaan on saanut tietoja yrityksen taloudellisesta asemasta tai **liike- tai ammattisalaisuudesta**, ei saa ilman asianomaisen suostumusta ilmaista sivulliselle tai käyttää yksityisesti hyödykseen näin saamiaan tietoja. Salassa pidettävistä viranomaisen asiakirjoista säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

58. Ajoneuvolaki (1090/2002)

39 §:n 2 momentin johdantokappale:

39 §. Tyyppihyväksyntärekisteri.

Tyyppihyväksyntärekisterin sisältämiä **liike- ja ammattisalaisuuksia** sisältäviä tietoja saa salassapitovelvollisuuden estämättä antaa:

HE 141/2002 vp, s. 40: Viranomaisen pitämänä rekisterinä tyyppihyväksyntätiedot olisivat julkisia ja jokaisen saatavilla. Liike- ja ammattisalaisuuksia ei kuitenkaan saisi luovuttaa. Käytännössä Ajoneuvohallintokeskus ottaisi itse hyväksymiensä tyyppien ja NorTypestä hankkimiensa tietojen osalta kantaa siihen, mitkä tiedot ovat liike- ja ammattisalaisuuden piirissä. Jos tiedot on saatu esimerkiksi suomalaiselta ajoneuvonvalmistajan edustajalta, tämä voisi esittää käsityksensä siitä, mitkä tiedot ovat luottamuksellisia. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin,

että liike- ja ammattisalaisuuksia sisältäviä tietoja saa salassapitovelvollisuuden estämättä antaa katsastuksen suorittajalle ja sopimusrekisteröijälle laissa tai sen nojalla säädettyjä ajoneuvoihin liittyviä katsastus- ja rekisteröintitehtäviä varten. Tietoja saisi luovuttaa myös teknisiin tienvarsitarkastuksiin liittyviä tehtäviä varten. Nämä julkisia hallintotehtäviä hoitavat yhteisöt tarvitsevat näitä tietoja tehtäviensä suorittamiseksi eivätkä ne saa luovuttaa niitä edelleen.

59. Laki valmismatkaliikkeistä (939/2008)

Hallituksen esityksessä ei käsitteen sisältöä koskevia perusteluja

18 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen.

Valvontaviranomaisella on **liike- tai ammattisalaisuuden** tai elinkeinonharjoittajan taloudellisten etujen suojaamiseksi säädettyjen salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa elinkeinonharjoittajaa koskevia tietoja muulle viranomaiselle valvontatehtävää varten sekä syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi tai syytteeseen panemiseksi.

D. Rikoslaki ja käsitteen käyttö rikoslain omaisesti

1. Rikoslaki (39/1889)

30 luvun 4 §:

4 §. Yritysvakoilu.

Joka oikeudettomasti hankkii tiedon toiselle kuuluvasta **yrityssalaisuudesta**

1) tunkeutumalla ulkopuolisilta suljettuun paikkaan taikka ulkopuolisilta suojattuun tietojärjestelmään,

2) hankkimalla haltuunsa tai jäljentämällä asiakirjan tai muun tallenteen taikka muulla siihen rinnastettavalla tavalla tai

3) käyttämällä teknistä erikoislaitetta

tarkoituksin oikeudettomasti ilmaista tällainen salaisuus tai oikeudettomasti käyttää sitä, on tuomittava, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *yritysvakoilusta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

30 luvun 5 §:

5 §. Yrityssalaisuuden rikkominen

Joka hankkiakseen itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä tai toista vahingoittaakseen oikeudettomasti ilmaisee toiselle kuuluvan **yrityssalaisuuden** tai oikeudettomasti käyttää tällaista **yrityssalaisuutta**, jonka hän on saanut tietoonsa

1) ollessaan toisen palveluksessa,

2) toimiessaan yhteisön tai säätiön hallintoneuvoston tai hallituksen jäsenenä, toimitusjohtajana, tilintarkastajana tai selvitysmiehenä taikka niihin rinnastettavassa tehtävässä,

3) suorittaessaan tehtävää toisen puolesta tai muuten luottamuksellisessa liikesuhteessa tai

4) yrityksen saneerausmenettelyn yhteydessä,

on tuomittava, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, **yrityssalaisuuden** rikkomisesta sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

30 luku 6 §:

6 §. Yrityssalaisuuden väärinkäyttö.

Joka oikeudettomasti

1) käyttää tässä laissa rangaistavaksi säädetyllä teolla tietoon saatua tai ilmaistua toiselle kuuluvaa **yrityssalaisuutta** elinkeinotoiminnassa taikka

2) hankkiakseen itselleen tai toiselle taloudellista hyötyä ilmaisee tällaisen salaisuuden,

on tuomittava **yrityssalaisuuden** väärinkäytöstä sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

30 luku 11 §:

11 §. Määritelmä

Yrityssalaisuudella tarkoitetaan tässä luvussa **liike- tai ammattisalaisuutta** taikka muuta vastaavaa elinkeinotoimintaa koskevaa tietoa, jonka elinkeinonharjoittaja pitää salassa ja jonka ilmaiseminen olisi omiaan

aiheuttamaan taloudellista vahinkoa joko hänelle tai toiselle elinkeinonharjoittajalle, joka on uskonut tiedon hänelle.

HE 66/1988 vp, s. 78: Liike- ja ammattisalaisuuksia koskevat rangaistussäännökset keskitettäisiin vastedes rikoslain 30 lukuun. Samalla otettaisiin käyttöön uusi käsite ”yrittäjäsalaisuus”, joka määriteltäisiin luvun 11 §:ssä. Yrittäjäsalaisuudella tarkoitettaisiin liike- ja ammattisalaisuutta taikka muuta vastaavaa elinkeinotoimintaa koskevaa tietoa, jonka elinkeinonharjoittaja pitää salassa ja jonka ilmaiseminen olisi omiaan aiheuttamaan taloudellista vahinkoa joko hänelle tai toiselle elinkeinonharjoittajalle, joka on uskonut tiedon hänelle.

HE 66/1988 vp, s. 92: Esityksessä ehdotetaan uuden käsitteen ”yrittäjäsalaisuus” käyttöön ottamista. Tämä johtuu siitä, että voimassa olevien rikossäännösten terminologia on epäyhtenäinen ja osaksi puutteellinen. SopMenL:ssa mainitaan liikesalaisuus, kun taas rikoslain 38 luvussa rinnastetaan liike- ja ammattisalaisuus. Näitä rikossäännöksiä yhdenmukaistettaessa tarvitaan yläkäsite, joka kattaisi sekä liike- että ammattisalaisuuden ja myös muun niihin rinnastettavan salaisuuden. Yritystoiminnan kansainvälistyessä on tärkeää, että myös rikoslainsäädännössä käytetyt termit ovat kansainvälisesti vertailukelpoisia. Tämä helpottaa kansainvälistä rikosoikeudellista yhteistyötä. Siihen onkin pyritty yrittäjäsalaisuutta määriteltäessä.

Ehdotuksen mukaan yrittäjäsalaisuudella tarkoitettaisiin 30 luvussa liike- tai ammattisalaisuutta taikka muuta vastaavaa elinkeinotoimintaa koskevaa tietoa, jonka elinkeinonharjoittaja pitää salassa ja jonka ilmaiseminen olisi omiaan aiheuttamaan taloudellista vahinkoa joko hänelle tai toiselle elinkeinonharjoittajalle, joka on uskonut tiedon hänelle. Sen enempää liike- kuin ammattisalaisuuttakaan ei ole määritelty nykyisessä lainsäädännössä. Liikkeen ja ammatin harjoittaminen ovat kuitenkin yritys- eli elinkeinotoiminnan alalajeja. Yrittäjäsalaisuudelle olisikin tunnusomaista se, että se sisältää elinkeinotoimintaa koskevaa tietoa. Tarkempaa sisällölliseen rajaukseen ei ole tarvetta, koska elinkeinotoiminnassa tarvitaan nykyään mitä erilaatuisempaa kilpailijoilta suojattavaa tietoa. Yrittäjäsalaisuus voisi koskea paitsi tuotteiden valmistusmenetelmiä ja tuotekehittelyä myös kaupallis-taloudellisia, hallinnollis-organisatorisia ja jopa yhteiskunnallisia seikkoja. Yhteistä näille tiedoille olisi se, että ne liittyvät elinkeinotoimintaan.

Yrittäjäsalaisuus olisi olemukseltaan tietoa eli niin sanottu aineeton hyödyke. Se voisi olla tallennettu asiakirjaan, tuotteen prototyyppiin, tietokoneen muistiin taikka se voisi säilyä ainoastaan ihmismuistissa. Näin ollen yrittäjäsalaisuutta ei sellaisenaan voisi anastaa, luovuttaa tai kätkeä.

Yrittäjäsalaisuuden tunnusmerkkejä olisivat ehdotetun määritelmän mukaan tiedon haltijan salassapitotohto ja salassapitointressi sekä tiedon

tosiasiallinen salassapito. Elinkeinonharjoittajan olisi pidettävä tieto salassa siten, että se on myös tosiasiallisesti suojattu ulkopuolisilta. Tiedon kanssa tekemisiin joutuvien henkilöiden olisi mielletävä tieto salaisuudeksi. Salassapitointressi taas ilmenisi siitä, että tiedon ilmaiseminen olisi omiaan aiheuttamaan taloudellista vahinkoa. Elinkeinotoiminnan kannalta täysin merkityksettömiä tietoja ei voitaisi pitää säännöksessä tarkoitettuina yrityssalaisuuksina siinäkään tapauksessa, että elinkeinonharjoittaja itse jostakin henkilökohtaisesta syystä haluaa pitää ne huippusalaisina.

Tiedon salaisuusaste olisi viime kädessä suhteellinen määrä. Yleisesti tunnettu seikka ei luonnollisestikaan voisi olla salaisuus. Julkistettu tieto voisi vain poikkeuksellisesti olla yrityssalaisuus. Vaikka monet kilpailevat elinkeinonharjoittajat tuntisivatkin tiedon, se voisi silti säilyä yrityssalaisuutena, jos tiedon haltijan edun mukaista olisi estää tiedon välittyminen esimerkiksi pahimmalle kilpailijalleen, joka sitä ei vielä tuntisi. Yrityssalaisuus voisi lakata olemasta salaisuus sen jälkeen, kun se on tullut riittävän monen tietoon.

SopMenL:n 4 §:n 3 ja 4 momentissa on liikesalaisuuden ohella mainittu myös tekninen esikuva ja tekninen ohje. Myös tällainen esikuva tai ohje saattaisi olla yrityssalaisuus, mutta näin ei välttämättä olisi aina. Silloin, kun niitä ei pidetä yrityssalaisuuksina, ne vastedes saisivat rikosoikeudellista suojaa ainoastaan SopMenL:n 10 §:n 1 momenttiin jäävän teknisen esikuvan tai ohjeen väärinkäyttöä koskevan rangaistussäännöksen nojalla.

30 luvun 13 §:

13 §. Oikeushenkilön rangaistusvastuu.

Markkinointirikokseen, alkoholijuoman markkinointirikokseen, kilpailumenettelyrikokseen, yritysvakoiluun, **yrityssalaisuuden** väärinkäyttöön, lahjomiseen elinkeinotoiminnassa, törkeään lahjomiseen elinkeinotoiminnassa, lahjuksen ottamiseen elinkeinotoiminnassa ja törkeään lahjuksen ottamiseen elinkeinotoiminnassa sovelletaan, mitä oikeushenkilön rangaistusvastuusta säädetään.

2. Rahankeräyslaki (255/2006)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

28 §:n 1 momentin 1 kohta

28 §. Tietojensaantioikeus. Poliisihallituksella ja poliisilaitoksella on oikeus saada rahankeräysten toimeenpanemiseen välittömästi liittyviä tietoja ja rahankeräysten toimeenpanon valvonnassa tarpeellisia tietoja:

1) luvan hakijalta tai saajalta sekä rahankeräyksen käytännön toimeenpanijalta maksutta sekä yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan **yrittäjäsalaisuuden** estämättä

28 §:n 3 momentti:

Poliisihallituksella on oikeus saada rahankeräysten toimeenpanon tilastoimiseksi tarvittavia tietoja luvan saajalta ja rahankeräyksen käytännön toimeenpanijalta maksutta ja yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan **yrittäjäsalaisuuden** estämättä.

3. Tietoyhteiskuntakaari (917/2014) (myös ryhmässä C)

146 §:n 1 momentti:

146 §. Yhteisötilaajan käsittelyoikeus väärinkäytötapauksissa.

Yhteisötilaajalla on oikeus käsitellä välitystietoja maksullisen tietoyhteiskunnan palvelun, viestintäverkon tai viestintäpalvelun luvattoman käytön taikka rikoslain 30 luvun 11 §:ssä tarkoitetun **yrittäjäsalaisuuksien** paljastamisen ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi siten kuin tämän lain 147-156 §:ssä säädetään.

HE 221/2013 vp, s. 155: Ehdotettu pykälä vastaa sähköisen viestinnän tietosuojalain 13 a §:ää (HE 48/2008 vp).

HE 48/2008 vp, s. 20: Pykälässä tarkoitettu yrittäjäsalaisuuden käsite vastaisi rikoslain 30 luvun 11 §:n yrittäjäsalaisuuden määritelmää. Rikoslain 30 luvun 11 §:n yrittäjäsalaisuuden määritelmä mukaan yrittäjäsalaisuudella tarkoitetaan liike- tai ammattisalaisuutta, taikka muuta vastaavaa elinkeinotoimintaa koskevaa tietoa, jonka elinkeinonharjoittaja pitää salassa ja jonka ilmaiseminen olisi omiaan aiheuttamaan taloudellista vahinkoa joko hänelle tai toiselle elinkeinonharjoittajalle, joka on uskonut tiedon hänelle.

Rikoslaisissa määritellyt yrittäjäsalaisuus on siten jossain määrin laajempi kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) elinkeinotoiminnan intressien suojaamiseksi säädetyn salassapitosäännöksen (24 §:n 1 momentin 20 kohta) soveltamisala, jonka piiriin eivät esimerkiksi kuulu elinkeinonharjoittajan velvollisuuksia ja niiden hoitamista koskevat tiedot. Käsite kattaa sellaisetkin teknologista ja muuta kehittämistyötä koskevat tiedot, joissa ei vielä ole kysymys esimerkiksi patentoitavista tuotteista. Yrittäjäsalaisuuden käsitteen piiriin kuuluvat siten myös sellaiset tiedot, jotka viranomaisten toiminnan

julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 21 kohdan mukaan ovat salassa pidettäviä.

Yrityssalaisuuden käsite on katsottu esitystä valmisteltaessa asianmukaisimmaksi käsitteeksi, koska tähän käsitteeseen liittyy kiinteästi elinkeinonharjoittajan oma salassapitotahto ja koska säännökset vaikuttavat yksityisten osapuolten välillä.

HE 48/2008 vp, s. 37: Ehdotetun 13 a – 13 j §:n [jotka vastaavat tietoyhteiskuntakaaren 146 – 155 §, ks. HE 221/2013 vp, s. 155] yrityssalaisuuden käsite on yhtenevä rikoslain 30 luvun 11 §:n yrityssalaisuuden käsitteen kanssa. Tunnistamistietojen käsittely olisi mahdollista vain, jos kyseessä olisivat elinkeinotoiminnan käynnistämisen tai harjoittamisen kannalta keskeiset yrityssalaisuudet tai kehittämistyön tulokset. Säännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa esimerkkinä on mainittu muun muassa tiedot, jotka antavat yritykselle kilpailuedun ja joita ei julkisista lähteistä ole selvitettävissä ja joiden käsittelystä ja suojaamisesta elinkeinonharjoittaja on laatinut erityiset ohjeet ja suojaamiskäytännöt. Ehdotetussa säännöksessä yrityssalaisuuden käsitteelle on asetettu rikoslakia korkeampi merkittävyytaso. Rikoslain esitöissä on todettu, että yrityssalaisuuden käsitteen laissa omaksuttua tarkempaan sisällölliseen rajaukseen ei ole tarvetta, koska elinkeinotoiminnassa tarvitaan mitä erilaatuisempaa kilpailijoilta suojattavaa tietoa (HE 66/198 vp, s. 92).

HE 48/2008 vp, s. 39: Aineeton omaisuus, kuten kehitteillä olevat tuotteet ja palvelut, tietotaitoon perustuvat toimintatavat ja muut yrityssalaisuudet saattavat muodostavat etenkin korkean teknologian yritysten varallisuudesta merkittävän osan.

147 §:n 2 momentti:

Yhteisötilaajan on ennen välitystietojen käsittelyn aloittamista **yrityssalaisuuksien** paljastamisen ehkäisemiseksi:

- 1) rajoitettava pääsyä **yrityssalaisuuksiin** ja ryhdyttävä muihin toimenpiteisiin viestintäverkkonsa ja viestintäpalvelunsa käytön ja tietojen suojaamiseksi asianmukaisin tietoturvallisuustoimenpitein;
- 2) määriteltävä, miten **yrityssalaisuuksia** saa viestintäverkossa siirtää, luovuttaa tai muutoin käsitellä ja minkälaisiin kohdeosoitteisiin **yrityssalaisuuksia** käsittelemään oikeutetut henkilöt eivät ole oikeutettuja lähettämään sähköisiä viestejä.

150 §:

150 §. Yhteisötilaajan käsittelyoikeus **yrityssalaisuuksien** paljastamisen selvittämiseksi.

Yhteisötilaaja saa käsitellä välitystietoja automaattisen hakutoiminnon avulla, joka voi perustua sähköisten viestien kokoon, yhteenlaskettuun kokoon, tyyppiin, määrään, yhteystapaan tai kohdeosoitteisiin.

Yhteisötilaaja saa käsitellä välitystietoja manuaalisesti, jos on perusteltu syy epäillä, että **yrityssalaisuus** on viestintäverkkoa tai viestintäpalvelua käyttämällä luvottomasti annettu ulkopuoliselle, ja jos:

1) automaattisen hakutoiminnon avulla on havaittu viestinnässä poikkeama;

2) **yrityssalaisuus** julkaistaan tai sitä käytetään luvatta; taikka

3) yksittäistapauksessa muusta 1 tai 2 kohtaan rinnastuvasta, yleisesti havaittavissa olevasta seikasta voidaan päätellä, että **yrityssalaisuus** on luvottomasti annettu ulkopuoliselle.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetun käsittelyn edellytyksenä on, että epäilty **yrityssalaisuuden** paljastaminen kohdistuu yhteisötilaajan tai sen yhteistyökumppanin elinkeinotoiminnan kannalta keskeisiin **yrityssalaisuuksiin** taikka teknologisen tai muun kehittämistyön tuloksiin, jotka todennäköisesti ovat merkittäviä elinkeinotoiminnan käynnistämisen tai sen harjoittamisen kannalta.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun käsittelyn edellytyksenä on lisäksi, että tiedot ovat välttämättömiä **yrityssalaisuuden** paljastamisen ja siitä vastuussa olevien selvittämiseksi.

151 §:n 2 momentti:

Yrityssalaisuuksien paljastamisen selvittämiseksi työnantajana oleva yhteisötilaaja voi käsitellä vain sellaisten käyttäjiensä välitystietoja, joille yhteisötilaaja on antanut tai joilla muutoin on yhteisötilaajan hyväksymällä tavalla pääsy **yrityssalaisuuksiin**.

153 §:n 3 momentti:

Työntekijöiden edustajien ja 2 momentissa tarkoitettujen työntekijöiden on pidettävä salassa tietoonsa saamat **yrityssalaisuuden** loukkaukset ja epäilty **yrityssalaisuuden** loukkaamisesta koko työsuhteen voimassaoloajan. Virkamiehen ja muun viranomaisen palveluksessa toimivan salassapitovelvollisuudesta on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja muualla laissa säädetään. Mitä edellä säädetään, ei estä tietojen luovuttamista valvontaviranomaiselle.

4. Laki yrityksen saneerauksesta (47/1993)

14 §:

Selvittäjä, velkojatoimikunnan jäsen tai velkoja, näiden palveluksessa oleva henkilö taikka näiden käyttämä avustaja tai asiantuntija ei saa luvatta ilmaista eikä käyttää yksityiseksi hyödykseen velallisen taloudellista asemaa, liikesuhteita taikka **yrityssalaisuutta** koskevia seikkoja, jotka hän on menettelyn yhteydessä saanut tietoonsa.

HE 182/1992 vp, s. 72: Salassapitovelvollisuuden rikkominen voisi olla rangaistavaa yrityssalaisuuden rikkomista koskevien säännösten nojalla (ks. jäljempänä oleva ehdotus rikoslain 30 luvun 5 §:n muuttamiseksi).

5. Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista (1085/2015) (Myös ryhmässä B)

85 §. Tarkastus- ja tietojensaantioikeus.

Poliisilaitos voi tarkastaa toimialueellaan sijaitsevia turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijoiden toimipaikkoja. Tarkastuksesta laadittu pöytäkirja toimitetaan Poliisihallitukselle.

Poliisihallituksella ja poliisilaitoksella on oikeus saada turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijalta valvonnassa tarvittavia tietoja turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan toiminnasta, henkilöstöstä, taloudellisesta asemasta ja muista vastaavista seikoista yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan **yrityssalaisuuden** estämättä.

Poliisihallituksella ja poliisilaitoksilla on oikeus saada vartijalta, järjestyksenvalvojalta, järjestyksenvalvojaksi asettajalta, järjestyksenvalvojakoulutuksen järjestäjältä ja järjestyksenvalvojakouluttajaksi, voimankäyttökouluttajaksi ja asekouluttajaksi sekä turvasuojaajaksi hyväksytyiltä valvonnassa tarvittavia tietoja vartioimis-, järjestyksenvalvonta- ja turvasuojaustehtävien suorittamisesta ja vartija- ja järjestyksenvalvojakoulutuksen järjestämisestä sekä muista vastaavista seikoista yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, toimitusjohtajaa, hallituksen jäsentä tai työntekijää velvoittavan **yrityssalaisuuden** estämättä.

HE 22/2014 vp, s. 83: [...] Jotta turvallisuusalan elinkeinoluvan haltija ei voisi valvonnassa tarvittavien tietojen saamisen estämiseksi vedota tiedon yrityssalaisuusluonteeseen, yrityssalaisuuden väistymisestä esitetään säädettäväksi nimenomaisesti.

6. Hallintolainkäyttölaki (586/1996) (Myös ryhmässä C)

39 b §:n 3 momentin 1 kohta:

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, todistaja saa kieltäytyä todistamasta siltä osin kuin todistaminen ilmaisisi:

1) **liike- tai ammattisalaisuuden**, jolleivät erittäin tärkeät syyt ottaen huomioon asian laatu, todisteen merkitys asian ratkaisemisen kannalta ja seuraukset sen esittämättä jättämisestä sekä muut olosuhteet vaadi todistamista; tai
--

HE 254/2014 vp, s. 13: Momentin 2 kohdan [laissa 1 kohdan, HE :n mukainen 1 kohta poistettu] mukaan todistaja saisi kieltäytyä kertomasta myös liike- tai ammattisalaisuuden. Niitä ovat viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentit 17 ja 20 kohdassa tarkoitettu liike- ja ammattisalaisuus ja rikoslain 30 luvun 11 §:ssä määritelty yrityssalaisuus. [..]

E. Käsitettä liikesalaisuus jo käytetty

1. Laki yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin (32/1991)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

24 a §. **Liikesalaisuuden** suojaaminen.

Hakija voi vaatia **liikesalaisuuden** suojaamiseksi päätöstä, jonka mukaan piirimallin yksilöimiseksi tarvittava aineisto on pidettävä salassa.

Salassapitovaatimus voi kohdistua enintään puoleen integroidun piirin kerrosten määrästä. Vaatimus voi koskea piirimallin kerroksen osaa. Vaatimuksesta tulee selvästi käydä ilmi, mihin hakemuskirjeen liitteisiin se kohdistuu.

Ne liitteet, joihin salassapitovaatimus kohdistuu, tulee jättää erilleen muista liitteistä tai jättää yhdessä muiden liitteiden kanssa kahtena sarjana siten, että salassapitovaatimuksen kohteena olevat liitteet sisältyvät vain toiseen sarjaan.

24 b §. **Liikesalaisuuden** rajaus.

Liikesalaisuuden piiriin ei lueta asiakirjaa tai muuta aineistoa, joka on välttämätön piirimallin yksilöimiseksi taikka piirimallin luomisvuoden tai piirimallin rekisteröintihakemuksen tekemistä edeltäneen piirimallin yleisölle levittämisen ajankohdan määrittämiseksi.

2. Laki Finanssivalvonnasta (878/2008)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

16 §:n 2 momentti:

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös sellaiseen virkaan nimitettävään, jolla virkatehtävissään on muutoin kuin satunnaisesti pääsy finanssimarkkinoita taikka yksityisten yhteisöjen tai henkilöiden taloudellista asemaa tai **liikesalaisuutta** koskeviin salassa pidettäviin tietoihin.

3. **Laki rahoitusvakuusviranomaisesta (1195/2014)**

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

2 luku 6 §:n 2 momentti:

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös sellaiseen virkaan nimitettävään, jolla virkatehtävissään on muutoin kuin satunnaisesti pääsy rahoitusmarkkinoita taikka yksityisten yhteisöjen tai henkilöiden taloudellista asemaa tai **liikesalaisuutta** koskeviin salassa pidettäviin tietoihin.

4. **Rautatielaki (304/2011), (Myös ryhmässä B)**

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

37 §:n 3 momentti:

Ratamaksu on maksettava sille rataverkon haltijalle, jonka rataverkkoa tai palveluita rautatieliikenteen harjoittaja on käyttänyt. Rataverkon haltijan on käytettävä perimänsä maksut rataverkon ylläpidosta aiheutuvien kustannusten rahoittamiseen. Rataverkon haltijan on pidettävä luottamuksellisina sellaiset **liikesalaisuuden** piiriin kuuluvat tiedot, joita se on saanut rautatieliikenteen harjoittajilta maksujen perinnän yhteydessä.

5. **Laki julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista (1531/2011)**

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

28 §:n 3 momentti:

Hankintayksikkö ei saa ilmoittaa jälki-ilmoituksessa tietoja, joiden julkaiseminen on vastoin yleisen edun, ja erityisesti valtion turvallisuusetujen, suojaamiseksi annettuja säännöksiä taikka joiden ilmaiseminen vaarantaa lailla suojattujen **liikesalaisuuksien** säilymistä taikka haittaa tarjoajien välistä kaupallista ja tervettä kilpailua.

6. **Patenttilaki (550/1967)**

22 §:n 5 momentti:

Jos asiakirja sisältää **liikesalaisuuden** ja jollei tämä koske keksintöä, johon patenttia haetaan tai jolle patentti on myönnetty, patenttiviranomainen voi vaadittaessa erityisestä syystä määrätä, ettei asiakirja ole julkinen. Jos sellainen vaatimus on tehty, asiakirja ei ole julkinen ennen kuin vaatimus on hylätty lainvoiman saaneella päätöksellä.

HE 101/1966 vp, s. 15: [...] Termi ”liikesalaisuus” tarkoittaa ensi sijassa liike- ja valmistussalaisuutta näiden sanojen tavallisessa merkityksessä, mutta voi se eräissä tapauksissa käsittää muitakin yritystä koskevia seikkoja, joiden salassa pitäminen hakijalle on huomattava tärkeätä. [...]

57 a §:

Esitettäessä vastanäyttöä tulee vastaajan oikeutettu etu hänen **liikesalaisuuksiensa** suojelemiseksi ottaa huomioon.

HE 161/1995 vp, s. 10: Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi menetelmäpatentin loukkausta koskevassa oikeudenkäynnissä esille tulevien liikesalaisuuksien suojasta. Ehdotus perustuu TRIPS-sopimuksen 34 artiklan 3 kohtaan, jonka mukaan vastaajan oikeutettu etu hänen valmistus- ja liikesalaisuuksiensa suojelemiseksi tulee ottaa huomioon. Liike- ja yrityssalaisuuksien suoja on lainsäädännössä kattavasti järjestetty. Useiden erityissäännösten ohella sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annettu laki (1061/78) soveltuu myös liike- ja yrityssalaisuuksien suojaan. Myös rikoslain 30 luvun 5 ja 6 §:ssä säädetään liike- ja yrityssalaisuuksista. Nämä lait käsittelevät liike- ja yrityssalaisuuksien oikeudetonta hankkimista sekä oikeudetonta ilmaisemista ja hyväksikäyttöä.

7. Laki Suomen Pankin virkamiehistä (1166/1998)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

6 §:n 2 momentti:

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös sellaiseen virkaan nimitettävään henkilöön, jolla virkatehtävissään on muuten kuin satunnaisesti pääsy rahapolitiikkaa, rahoitusmarkkinoita, kansantalouden tilastoja taikka yksityisten yhteisöjen taloudellista asemaa tai **liikesalaisuutta** koskeviin, salassa pidettäviin tietoihin. Pankkivaltuusto määrää johtokunnan esityksestä, mitkä ovat tässä tarkoitettuja virkoja.

8. Laki lentoasemaverkosta ja -maksuista (210/2011)

10 §:n 3 momentti:

Lentoaseman pitäjän ja lentoaseman käyttäjien on pidettävä salassa 1 ja 2 momentin perusteella saamansa tiedot, jos ne koskevat **liikesalaisuuksia** tai yrityksen taloudellista asemaa tai ovat salassa pidettäviä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) tai muun lain mukaisesti.

HE 313/2010, s. 11: [...] Koska tässä pykälässä mainittujen tietojen voidaan katsoa kuuluvan lentoaseman käyttäjien ja lentoaseman pitäjän liikesalaisuuksien piiriin, säädettäisiin pykälän 3 momentissa, että 1 ja 2 kohdan nojalla saadut lain viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin tai muun lain mukaiset salassa pidettävät tiedot sekä liikesalaisuuksia tai yrityksen taloudellista asemaa koskevat tiedot on pidettävä salassa.

9. Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista (617/2009)

Hallituksen esityksessä ei perusteluja käsitteen sisällön osalta

16 §:n 4 momentti:

Tunnistuspalvelun tarjoaja saa käyttää tämän pykälän nojalla saatuja toista tunnistuspalvelun tarjoajaa koskevia tietoja vain tässä pykälässä tarkoitettuihin uhkiin tai häiriöihin varautumiseen sekä häiriötilanteiden selvittämiseen. Tietoja saavat tunnistuspalvelun tarjoajan palveluksessa käsitellä ainoastaan ne, jotka tarvitsevat tietoja välttämättä työssään. Tietoja on muutoinkin käsiteltävä siten, ettei toisen tunnistuspalvelun tarjoajan **liikesalaisuuksia** vaaranneta.

F. Muut

1. Laki verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä (276/2016)

5 §:n 2 momentin 3 kohta:

Tietoja ei kuitenkaan tarvitse antaa siltä osin kuin tietojen antamisen voidaan katsoa vaarantavan:

[..]

3) yritys- ja liikesalaisuuksia

HE 116/2015 vp, s. 52: Ehdotuksella pyritään estämään tilanteet, joissa kilpailija pyrkii saamaan liian laajaa tai yksityiskohtaista tietoa toisen yrityksen verkosta tai sen rakenteista.